

**BOKAO KA
BOKHUTSHWANE JWA
TSELA YA GO
TLHALOGANYA ISLAM**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Mo leineng lwa Modimo, Yo O Kutlwebotlhoko go Fetisa,

Yo O Boutlwebotlhoko go Fetisa.

BOKAO KA BOKHUTSHWANE JWA TSELA YA GO TLHALOGANYA ISLAM

Second Edition: Kgatiso ya Bobedi

I.A. IBRAHIM

Bagatisi Botlhe

Dr. William (Daood) Peachy
Michael (Abdul-Hakim) Thomas
Tony (Abu-Khaliyl) Sylvester
Idris Palmer
Jamaal Zarabozo
Ali AlTimimi

Bagatisi ka tsa Maranyane

Professor Harold Steward Kuofi
Professor F. A. State
Professor Mahjoub O. Taha
Professor Ahmad Allam
Professor Salman Sultan
Associate Professor H. O. Sindi

Darussalam

Houston

Copyright

Tshwanelo-ya-kgatiso

Tshwanelo-ya-kgatiso c. 1997, 1996 I. A. Abu-Harb.

Ditshwanelo tsotlhe tsa kgatiso di bolokilwe. Karalo epe ya buka e e ya tshwanela go dirwa gape kana go fetisiwa ka epe fela tsela go akaretsa le gwa maranyane (electronic), diatla (mechanical), le go e kop aka tiriso ya maranyane (photocopy), go e gatisa ka lentswe, kana epe fela tsela ya go e baa le go e ntsha gape ga maranyane, kwa ntle ga tetla e e mo mokwalong gotswa kwa mokwading way one. Mme go e dira ka seemo se se a tlase go a letlelesega.

Go Gatisa Gape

Go gatisa gape kana go dira buka e gape yotlhe *go na kitso ya gore ga e rekisiwe, ga e fetolwe, go go tsengwe sepe kana ga go ntshiwe sepe go a letlelesega go sena tuelo epe.*

Go gatisa ga maemo a a kwa godimo, o ka intshwaraganya le mokwadi go bona dikgatiso tsa mahala go sena tuelo ya yone e e bolokilweng mo sebaleng-makgolo (computer print files) (aterese e mo tsebeng 70)

Aterese ya Letloa ya Buka

Buka e yotlhe, ga mmogo le kitso ya tumelo ya Islam, di bonala mo letloweng (online) kwa:
www.islam-guide.com

DITENG

SETLHOGOTSEBE

KETAPELE.....4

Kgaolo Ya Ntlha**BONGWE BOPAKI JWA NNETE YA ISLAMO. 5**

- 1) Maranyane a Dimakatso tsa Kur'an e e Molemo.....6
- A) Kur'an mo kgolong ya go gola ga Ngwana mo Popelong.....7
- B) Kur'an ka tsa Dithaba.....12
- C) Kur'an ka Tshimologo ya Lebopo.....14
- D) Kur'an mo karolong nngwe ya Boboko (Cerebrum).....16
- E) Kur'an ka tsa Mawatle.....18
- F) Kur'an ka Boteng jwa Mawatle le Metsamao ya metsi.....20
- G) Kur'an mo go tsa Maru.....22
- H) Ba tsa Maranyane Ba Akgela ka Dimakatso tsa Maranyane
mo Kur'aneng26
- 2) Kgwetlho e e Kgolo ya go Ntsha Kgaolo e le nngwe e Tshwanang le tsa
Kur'an e e Molemo.....31
- 3) Boporofeta jwa Baebele ka go tla ga ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene)
Moporofeta wa Islam.....32
- 4) Ditemana mo Kur'an tse Ditsibosang ka Ditiragalo tse di tla a diragalang
mme dine tsa Diragala.....34
- 5) Dimakatso tse di Dirilweng ke Moporofeta Muhammad ﷺ
(Kagiso ya Modimo e nne le ene).....35

6) Botshelo jo bo Motlhofo jwa ga Muhammad ﷺ

(Kagiso ya Modimo e nne le ene).....35

7) Go Gola mo go makatsang ga Islam.....40

Kgaolo Ya Bobedi**DINGWE DIKATSO MO TUMELONG YA ISLAM.....39**

1) Lebati le le isang kwa Legodimong le le sa Khutleng.....39

2) Poloko mo Molelong wa Dihele (Hellfire).....40

3) Boitumelo jwa Boammaruri le Kagiso ya Maikutlo.....41

4) Boitshwarelo jwa Dibe Tshotlhe tse di Fitileng.....41

Kgaolo Ya Boraro**Dikgang ka Kakaretso ka tsa Islam.....43**

Islam Ke Eng?.....43

Ditumelo dingwe tsa Islam.....43

1) Tumelo mo Modimong.....45

2) Tumelo mo Baengeleng.....45

3) Tumelo mo Dibukeng tsa Modimo tse di Senotsweng.....45

4) Tumelo mo Baporofeting le Barongwa ba Modimo.....45

5) Tumelo mo Letsatsing lwa Katlholo.....46

6) Tumelo mo Al-Qadar.....46

A Gona le Motswedi ope fela o o Boitshepo kwa Ntle ga Kur'an?.....46

Dikai tsa dipego tsa ga Moporofeta Muhammad ﷺ

(Kagiso ya Modimo nne le ene).....46

Islam yone ya Reng ka Letsatsi lwa Katlholo?.....47

Motho o ka nna Muslim Jang?.....49

Kur'an yone e ka ga Eng?.....51

Moporofeta Muhammad ﷺ (Kagiso ya Modimo e nne le ene) Ke Mang?.....51

Go Anama ga Islam go Amile Jang Ditlhabololo tsa Maranyane?.....53

Ma-Moslem ba Dumela Eng ka Jeso Keresete?.....54

Islam ya Reng ka tsa Botsuuludi?.....56

Ditshwanelo tsa Setho le tsa takatekano mo Islam.....57

Seemo sa Basadi Ke Sefe mo Islam?.....59

Lelwapa mo Islam.....60

Ma-Moslem ba Tsaya Jang Bagodi?.....60

Dipilara tse Tlhano tsa Islam ke Dife?.....	61
1) Bopaki Jwa Tumelo.....	61
2) Thapelo.....	61
3) Go Ntsha Zakat (lekgetho le le tswewang mo bahuming).....	62
4) Go ikgapha mo Kgweding ya Ramadan.....	62
5) Loeto go ya kwa Makkah.....	63
Islam kwa United States of America.....	64
Fa o Batla go Itse go Feta fa ka tsa Islam.....	64
Dikgakolo le Dikakgelo tse di etebagantseng le Buka.....	65
Fa o Batla go Bala go Feta ka Islam.....	65
Dithurifatso.....	66

KETAPELE

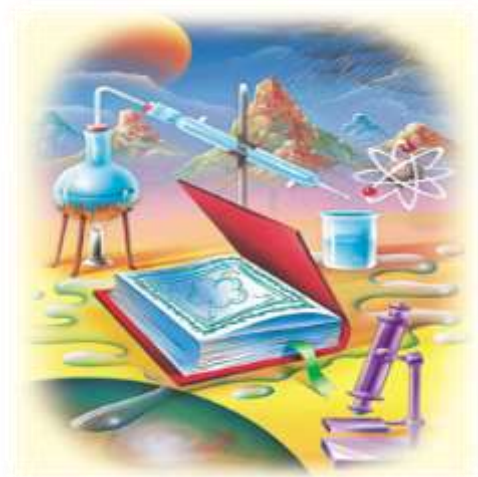
Buka e ke bokao ka bokhutswane jwa go tllaloganya Islam. Ena le dikgaolo di le tharo.

Kgaolo ya ntlha, **“Bongwe Bosupi jwa Bo Nnete jwa Islam,”** e araba dingwe tsa dipotso tse dibotlhokwa tse bangwe batho ba di botsang:

- A Kor’an ke lefoko lwa tllhomamo lwa Modimo, le senotswe ke Ene?
- A Muhammad ﷺ¹ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ruri ke moporofeta yo o rometseng ke Modimo?
- A Islam ruri ke tumelo ya Modimo?

Mo kgaolong e, bosupi bo ka nna borataro bo a umakiwa:

- 1) **Dimakatso tsa maranyane mo teng ga Kur’an e e Molemo:** karolo e bua (Ka go supa ditshwantsho) dingwe tsa maranyane tse di lemogilwe e le boamaruri jo bo tllhagisitsweng mo Kur’an e e Molemo, e e senotsweng mo dingwageng di le makgolo a le lesome le bone a a fitileng (1400 years).
- 2) **Kgwetlho e e kgolo ya ntsha ka kgaolo e le nngwe e e tshwanag le kgaolo ya Kur’an e e Molemo:** Mo teng ga Kur’an, Modimo O gwetlhile batho ka kakaretso go ntsha kgaolo e le nngwe e e tshwanang le ya Kur’an. Fa e sale Kur’an e senolwa, makgolo a le lesome le bone a dingwaga tse di fetileng, go fitlha mo bo gompionong, ga ope yo kgonneng go dira se, ntswa kgaolo e e khutshwane mo Kor’aneng (Kgaolo 108) e na le mafoko a le lesome.

- 1) **Boporofeta mo Baebeleng bo bo buang ka ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo nne le ene), moporofeta wa Islam.** Mo karolong e, dingwe tsa boporofeta gotswa mo baebeleng ka ga go tla ga ga moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo nne le ene) di a buiwa.

¹ Mafoko a a se-Arabea ﷺ a raya: kagiso ya Modimo e nne le ene.

- 2) **Ditemana tsa Kur'an tse di buang ka ditiragalo tse di tlaa tlang tse mo morago ga nako di diragetseng:** Kur'an e bua ka ditiragalo tse di tlaa tlang mme morago tse diragala tsa bo tsa feta, sekai, phenyo ya ba-Roma kgatlhanong le ba-Pheshia.
- 3) **Dimakatso tse di dirilweng ke Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene):** Dimakatso di le dintse di ne tsa dirwa ke Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene). Dimakatso tse di bonwe ke batho ba le bantsi.
- 4) **Botshelo jo bo motlhofo jwa Botshelo jwa ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene):** Se ke bokao jo bo bonalang jo bo supang gore Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke moporofeta wa nnete yo a neng a sa re ke moporofeta gore a kgone go huma, go nna mogaka, kana go busa.

Mo dintlheng tse thataro tse tsa bokao, re garela ka gore:

- Kur'an ke lefoko lwa boammaruri le le tswang kwa Modimong, le senotswe ke Ene.
- Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo nne le ene) ke Moporofeta wa nnete wa Modimo (yo o mogolo).
- Islam ke tumelo ya nnete ya Modimo (yo o mogolo).

Fa re batla goitse gore a tumelo ke ya nnete kgotsa ya maaka, re seka ra remelelela mo maikutlong a rona, kgotsa dingwao. Mme, re tshwanetse go remelelela mo mabakeng le go dirisa tlhaloganyo. Fa Modimo A ne A romela Baporofeta, O ne A rotloetsa ka dimakatso le bopaki jo bo neng bo supa gore ke baporofeta ba nnete ba ba neng ba rometswe ke Modimo gape mme se se raya gore tumelo e ba neng batla le yone ke ya nnete.

Kgaolo ya Bobedi, **“Dingwe dikatso tsa Islam,”** e umaka dingwe tsa dikatso tse Islam e di abelang batho ka go farologana, jaaka:

- 1) **Mabati a isang ko bo Legodimong le le sa Khutleng.**
- 2) **Poloko mo Molelong wa Dihele.**
- 3) **Boitumelo jwa Nnete le Kagiso ya Maikutlo.**
- 4) **Tshwarelo yo dibe Tsotlhe tse di Fitileng.**

Kgaolo ya Boraro, **“Kitso ka kakaretso ka Islam,”** di fa kitso ka kakaretso ka Islam, di baakanya dingwe tse di senang boammaruri ka yone, gape di araba dingwe dipotso tse di tlwaelesegileng tse di botswang, jaaka:

- Islam ya reng ka tsa botsuuludi?
- Maemo a Basadi ke a a ntseng jang mo Islam?

Kgaolo Ya Ntlha

BONGWE BOSUPI JWA NNETE KA ISLAM

Modimo O thusitse Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ka dimakatso tse dintsi gape le bopaki jo bontsi jo bo supang gore ka nnete ke Moporofeta wa nnete yo a rometsweng ke Modimo. Se sengwe, Modimo O tsheditse tshenolo ya buka ya Gagwe ya bofelo, Kur'an e e Molemo, ka dimakatso tse dintsi tse di supang gore ka nnete ke lefoko lwa Modimo ka sebele, e e senotsweng ke Ene, gape se se raya gore ga e a ikwalwela ke ope motho. Kgaolo e e bega bongwe jwa bopaki.

(1) Bopaki Jwa Maranyane mo Kur'aneng e e Molemo

Kor'an ke lefoko lwa Modimo ka sebele, le A le senolotseng Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ka Moengele Gabariele. Ene ya tsengwa mo pelong ke Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene), mme morago a e balolela barutwana ba gagwe. Le bone, morago ga seo, ba e tsenya mo pelong, ba e kwala, mme ba boa ba e kanoka le Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene). Go feta seo, Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a kanoka Kur'an le Moengele Gabariele gangwe mo ngwageng mme gabedi ka ngwaga wa bofelo wa botshelo jwa gagwe.

Go tswa mo nakong e Kur'an e neng e senolwa, go fitlha mo tsatsing le lwa bo gompieno, go ntse go na le maMoslemo ba ba ntsi ba le bone ba beileng Kor'an yotlhe mo pelong, tlhaka ka tlhaka. Bangwe ba bone ba kgonne go baya Kur'an mo pelong ba le dingwaga di le lesome. Ga gona le fa ele tlhaka e le nngwe mo Kur'aneng e e fetotsweng mo makgolokgolong a dingwaga tse difitileng.

Kur'an, e e senotsweng makgolo a le masome le bone a a fitileng, a umaka dintlha tse di papametseng tse e leng gone di lemogiwang mo bogompionong ke bamaranyane. Se se supa tota go sena pelaelo gore ka nnete Kor'ane ke lefoko lwa Modimo, le senotswe ke Ene go Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene), gape se se raya gore Kor'ane ga e a kwalwa ke Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne lene) kgotsa ope fela motho. Se se supa gape gore Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne lene) o rometswe ke Modimo. Se se fetile mabaka gore ope fela mo makgolong a le lesome le bone a dingwaga tse di fitileng o ne a ka itse dintlha tse e leng gone di

lemosegang mo bogampienong ka ditshipi gape le maranyane a a marangtlhatlha. Dikai dingwe di a latela.

A) Kur'an mo go Goleng ga Ngwana mo Popelong:

Mo teng ga Kur'an e e Molemo, Modimo o bua ka kgolo ya ngwana wa motho mo popelong:

✦ **Re tlhodile motho ka bontlha bongwe jwa mmopa. Mme Re ne Ra mo dira e le lerothodi mo lefelong la bonno, le le tlotlometseng. Mme morago Ra dira gore lerothodi e nne *alaqah* (seboko-sa-senwamadi, sengwe se se lepeletseng le madi a a omeletseng), mme Ra dira *alaqah* gore e nne *mudghah* (sengwe se se tlhafunnweng)...** ✦

(Kur'an, 23:12-14)²

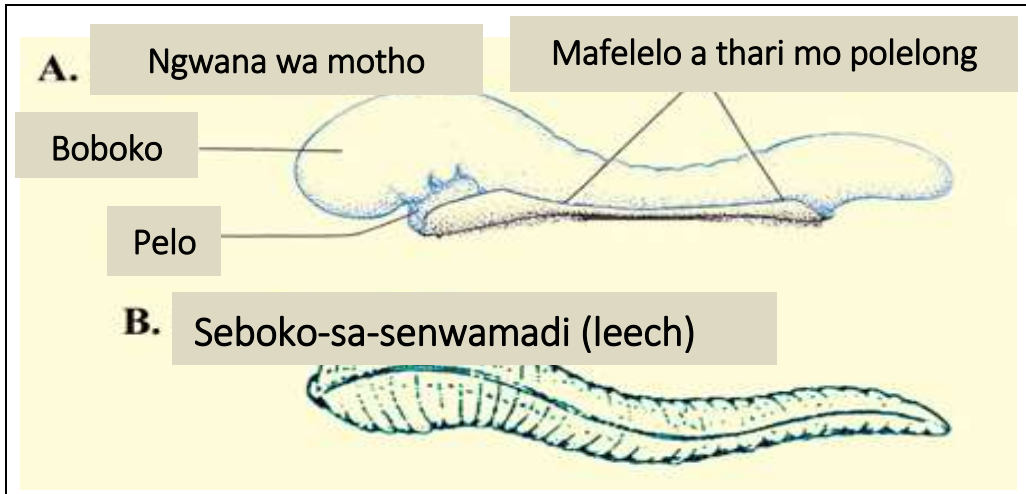
Ka fa go ntseng ka teng, lefoko le la searabea *alaqah* le ka tlhalosiwa ga mararo: (1) Seboko-sa-senwamadi, (2) Sengwe se se lepeletseng, le (3) Madi aa omeletseng.

Fa re tshwantshanya seboko-sa-senwamadi le bosimologo jwa ngwana mo popelong e leng seemo sa *alaqah*, re lemoga dilo dingwe tse di tshwanang magareng ga bobedi, jaaka re bona mo Sesupo 1. Gape, ngwana ka nako e o tsaya dikotla tsa gagwe mo mading a ga mmagwe, feela jaaka Seboko-sa-senwamadi, se se ikotlang ka madi a tse dingwe.

Tlhaloso ya bobedi ya lefoko *alaqah* ke "se se lepeletseng."

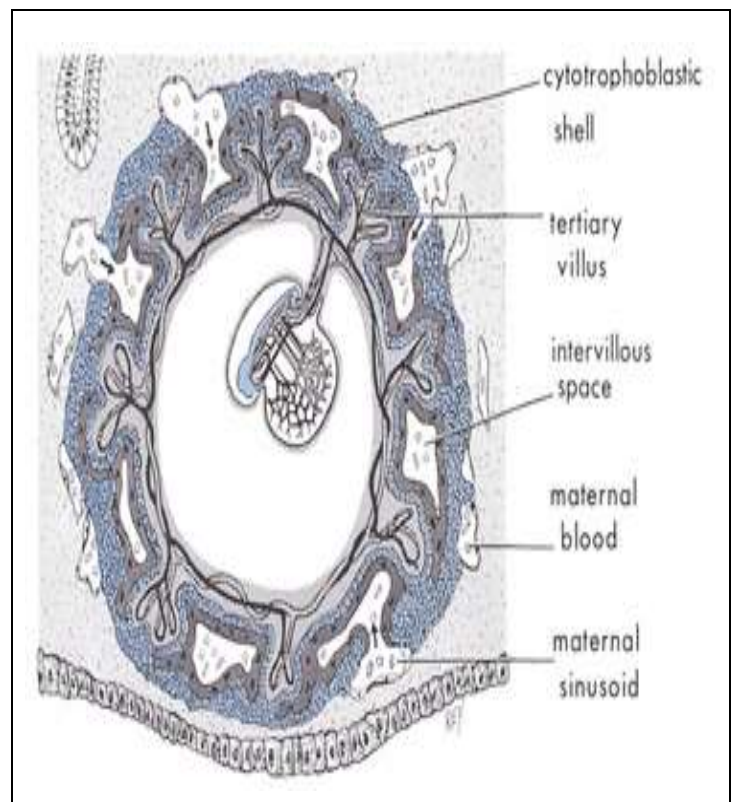
Se ke sone se se re se bonang mo figure 2 le 3, go lepelela ga tshimologo ya ngwana, ka nako ya seemo sa *alaqah*, mo popelong ya ga mmagwe.

² Ela tlhoko go re se se mo masakaneng a {... } mo bukeng e ke bokao ya jwa se Kur'an buang ka sone. Ga se Kur'an ka sebele e yone e leng mo temeng ya se-Arabea.

Sesupo 1: Setshwantsho se se supang go tshwana ka tebego gwa seboko-sa-senwamadi le ngwana wa motho ka nako ya alaqah. Moore le babangwe, tsebe 37, diphetogo go tswa mo *Integrated Principles of Zoology*, Hickman le babangwe. Setshwantsho sa ngwana wa motho go tswa mo *The Developing Human*, Moore le Persaud, 5th ed., tsebe. 73.)

Sesupo 2: Mo setshwantshong se re bona go lepelela ga ngwana wa motho ka nako ya seemo sa alaqah mo popelong ya mmangwana. (*The Developing Human*, Moore and Persaud, 5th ed., tsebe. 66.)

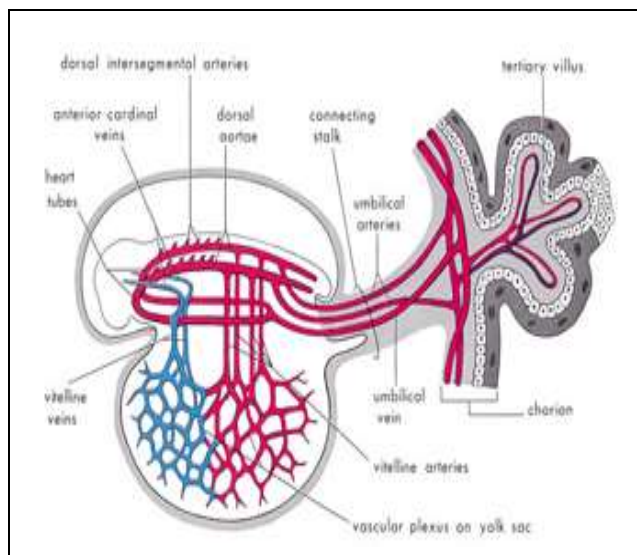

Sesupo 3: Mo setshwantshong se sa maranyane (photomicrograph) re kgona go bona go lepelela ga ngwana mo popelong (ka letshwao B) ka nako ya seemo sa alaqah (a na le malatsi a le lesome le botlhamo mo popelong). Botona jwa ngwana e ka nna 0.6mm. (The Developing Human, Moore, 3rd ed., tsebe 66 go tswa mo Histology, Leeson le Leeson.)

Tlhaloso ya boraro ya lefoko **alaqah** ke “komelelo ya madi.” Re lemoga gore tebego ya tshimologo ya ngwana le go wela ga yone ka nako ya seemo sa **alaqah** go tshwana le komelelo ya madi. Se se dirwa ke gonna teng ga madi a a mantsi mo ngwaneng ka nako yone eo. Gape ka nako eo madi mo ngwaneng ga a dikologe go fitlhela ka beke ya boraro. Se se raya gore ngwana ka nako e o tshwana le go omelela ga madi.

Sesupo 4: Setshwantsho sa tshimologo ya pelo le ditshika tse di tsamaisang madi mo ngwaneng ka nako ya seemo sa alaqah. Tebego ka fa ntle ya ngwana a le mo popelong le dithari tsa gagwe e tshwana le ya madi a omeletse, go dirwa ke go nna le madi a mantsi a a mo ngwaneng. (The Developing Human, Moore, 5th ed., t. 65.)

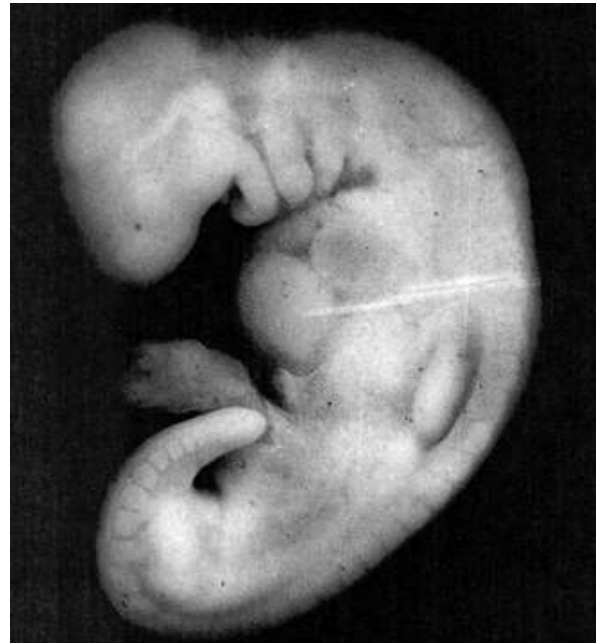

Jaanong ditlhaloso tsa lefoko **alaqah** di tsamaalana ka tsepamo le tlhaloso ya tshimologo ya ngwana ya seemo sa **alaqah**.

Karolo e e latelang e e tlhalositsweng mo temaneng ke seemo sa **mudghah**. Lefoko le la searabea **mudghah** le raya “sengwe se se tlhafunnweng”. Fa mongwe a ka tsaya semonamone se se tshotlhiwang (gum) mme a se tlhafuna mo leganong la gagwe a bo a e tshwantshanye le tshimologo ya go gola ga ngwana mo popelong (*embryo*) ka nako e, seemo sa **mudghah** se tshwana fela le semonamone se se tshotlhiwang se tlhafunnwe. Lebaka la se ke gore gona le ‘somites’ e e kwa morago, mo ngwaneng yo o santseng a gola mo popelong (*embryo*) e e leng gore ka “tsela nngwe e tshwana le go loma ga meno morago ga go tlhafunwa ga seo se tlhafunnweng.” (Bona sesupo 5 le 6).

Go ka direga jang gore Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a bo ane a na le kitso e e tshwanang le ya gonna jaana dingwaga di le makgolo a le masome le bone a a fetileng, fa Bamaranyane bone e leng gone ba bonang se mme ba dirisa ditshipi tsa boitsaanape tsa segompiano le di-*maekeroskoupu* tse di neng di seo ka nako eo? Hamm le

Sesupo 5: Setshwantsho sa ngwana mo popelong a le malatsi a le masome a mabedi mo seemong sa mudgah. Ngwana mo nakong e ya seemo o tshwana ka tebego le selo se tlhafunnwe. Botona jwa ngwana ka nako e ke 4mm. (*The Developing Human*, Moore and Persaud, 5th ed., p. 82, from Professor Hideo Nishimura, Kyoto University, Kyoto, Japan.)

Sesupo 6: Fa go tshwantshannwa tebego ya ngwana mo popelong mo seemong sa mudgah le gum e e tlhafunnweng, re bona go tshwana mo bobeding. **A)** Setshwantsho sa ngwana mo popelong ka nako ya seemo sa mudgah. Re kgona go bona popego ya mmele ka fa mokwatleng gore e lebege o kare e sa tswa go tlhafunwa ka meno. (*The Developing Human*, Moore and Persaud, 5th ed., p. 79.) **B)** Setshwantsho sa semonamone se se tshotlhiwang (gum) se se tlhafunnweng.

A. Embryo

B. Gum

Leeuwenhoek e ne e le baitsanepe ba ntlha go lemoga dipeo tsa metsi a setho (*spermatozoa*) ba dirisa di-*maekeroskoupu* o o tlabolotsweng wa ngwaga wa 1677 (morago ga ngwaga di le sekete morago ga ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene). Ba ne ba akanya ka phosego gore *peo ya setho* e na le ngwana yo o monyenye yo o setseng a bopetswe ruri yo a neng a gola fa a sena fo tlogelwa mo teng ga popelo; morago ga go kopana ga monna le mosadi.

Professor Emeritus Keith L. Moore ke mongwe wa baitsanape wa bo-rramaranyane yo a itsegeng fela thata lefatshe ka bophara mo karolong ya dithutong tsa boitsanape tsa popego ya mmele (anatomy) le go gola ga ngwana mo popelong (embryology) e bile ke mokwadi wa buka ya *The Developing Human: Motho yo o Golang*, e e tlhanoletsweng mo ditemeng di le boferabobedi. Buka e ke yone e go iwang kwa go yone ka ditshekatsheko tsa ditiro tsa maranyane gape e ne ya tlhophiwa ke komiti e e botlhokwa ya United States jaaka buka e e gaisang go feta tse dingwe e kwadilwe ke motho a le mongwe fela. Dr. Keith Moore ke Professor Emeritus ya *dithuto tsa popego ya mmele (anatomy)* le Ithunthuntho ya Maranyane ka Botshelo jwa Tlhaka/Ntlha e e agang mmele wa Setshedi (Cell Biology) kwa Mmadikolo wa Toronto, Toronto, Canada. Gone koo, ene e le Mothusa Mookamedi mo lekananeng lwa Maranyane lwa tsa Kalafi-ya-Sekgoa (Medicine) e bile gape, dingwaga di le boroba bobedi e ne e le Modulasetilo wa Lephata lwa *dithuto tsa popego ya mmele (Anatomy)*. Ka ngwaga wa 1984, O ne a amogela Tlotla ya botlhokwa e sa fiweng mongwe le mongwe e e neng fiwa mo karolong ya *dithuto tsa dikarolo le dikarolwana tsa mmele* (anatomy) ko Canada, tlotla ya J.C.B. Grant Award gotswa mo go Canadian Association ya baitsanape ba tsa borutegi ka *dithuto tsa dikarolo le dikarolwana tsa mmele* (Anatomists). O eteletse pele makgotla a mafatshefatshe, jaaka a Canadian le American Association ya Anatomists le Council ya Union ya Biological Sciences.

Ka ngwaga wa 1981, ka nako ya Bokopano jwa Melemo jwa Bosupa (Seventh Medical Conference) kwa Dammam, Saudi Arabia, Professor Moore a re: “E nnile tlotla e e tona gore ke bo ke filwe sebaka se sa go thusa go tlhalosa mokwalo wa Kur’an ka ga go-gola ga motho. Go papametse gore mafoko a ka tshwanelo a gorogile kwa go Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) go tswa ko go Modimo, ka gore yotlhe kitso e, ga e elwa tlhoko go fitlhelelela dikete tsa dingwaga tse di fitileng. Se se ntemotsha gore Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o tshwanetse go bo ene ele morongwa wa Modimo.”

Ka nako yone e, Professor Moore o ne a botswa dipotso tse di latelang: “A se se raya gore o dumela gore Kur’an ke lefoko lwa Modimo?” A araba a re: “Go ke bone bothata bope go amogela se.”

Ka nako ya bokopano (conference) nngwe, Professor Moore a fa bopaki: “.....Ka gore dinako tsa go-gola ga ngwana mo popelong go marara, go lebilwe nako ya diphetogo ka nako ya tlabologo ya kgolo, go kopilwe gore tsamaiso e e nchwa ya kgoboko e ka tlabologo go dirisiwa mafoko a tlhageletseng mo Kur’aneng le *Sunnah* (se Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a se buileng, direleng, kgotsa se a se amogetsweng). Tsamaiso e e umakiwang e e motlhofo, e a tlhaloganyesega gape e tsamalana le dithuto tsa se-gompieno tsa go-gola ga ngwana mo popelong (embryology). Thuto e e tseneletseng ya Kur’an le *hadeeth* (dipego tse di tshepagalang tse di begilweng ke barutwana ba ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ka se a se buileng, se a se dirileng le tsotlhe tse a di amogetseng) ka ngwaga tsa bofelo tse nne tsa botshelo jwa gagwe di senotse tsela e e gobokilweng ya go gola ga

ngwana e e hakgatsamang ka e ne e senotswe sekete sa dingwaga sa bosupa se se fetileng morago ga matsalo a ga Keresete (seventh century A.D.).

Aristotle, yo e leng ene wa ntlha go lemoga maranyane a tshimologo ya go gola ga ngwana mo popelong (embryology), o lemogile gore go gola ga dikokwana go tllhabologa ka dinako tse di farologaneng gotswa mo dithutong tsa gagwe tsa mae a dikoko mo seketeng sa bone sa dingwaga tse di fetileng, pele ga matsalo a ga Keresete (fourth century B.C.); mme ga a ka a fa ditlhaloso ka dinako tsa maemo ka tatelano tse tsa go gola. Se se itsigaleng mo bogompionong ka tse di fetileng ka go gola ga ngwana mo popelong (embryology) se ne se le se sennye, go fitlhelela sekete sa dingwaga di le masome a mabedi tse di fetileng. Ka ntlha ya se, tshimologo ya go gola ga ngwana mo Kur'aneng e ka se remelele mo thutong ya maranyane ya sekete sa dingwaga sa bosupa (seventh century). Lebaka le le teng go goboka se ke: ditlhaloso tse di ne tsa senolelwa Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) go tswa kwa go Modimo. O ne a ka seka a itsi dintlha tse ka a ne a sa rutega ebile a sena ithutontsho ya maranyane.

A) Kur'an ka tsa Dithaba

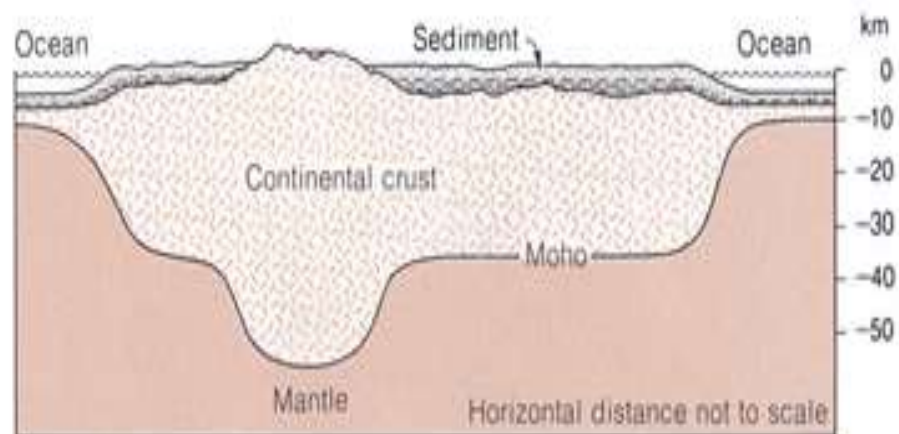
Buka ya setlhogo sa *Earth* ke buka ya dintlha e go ikgolaganngwang le yone ke bo mmadikolo ka bo nsti mo lefatsheng ka lotlhe ka bophara. Mongwe wa bakwadi ba babedi ba yone ke Morutegi-mogolo (Professor) Emeritus Frank Press. E ne ele mogakolodi ka tsa maranyane wa tautona ya e fetileng ya US Tautona Jimmy Carter, gape mo dingwageng di le lesome le bobedi e ne ele Tautona ya Sekolo sa Sechaba sa tsa Maranyane (National Academy of Sciences), Washington, DC. Buka ya gagwe ya re Dithaba di na le medi. Medi e e ikepetse kwa tlase ga lefatshe, ke ka jalo, dithaba di na le setshwano sa tlhomo (peg) (bona sesupo 7, 8 le 9 mo tsebeng e e latelang).

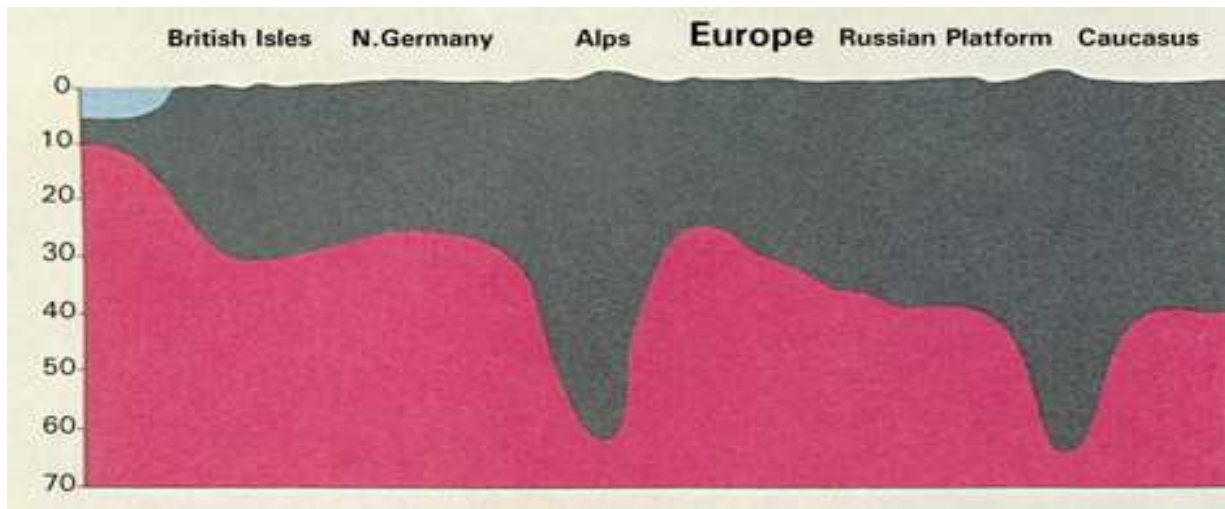
Se ke se Kur'an e se tlhalositseng ka dithaba. Modimo a re mo Kur'an:

﴿ A ga Re a dira gore Lefatshe ka bophara e nne bolao, le

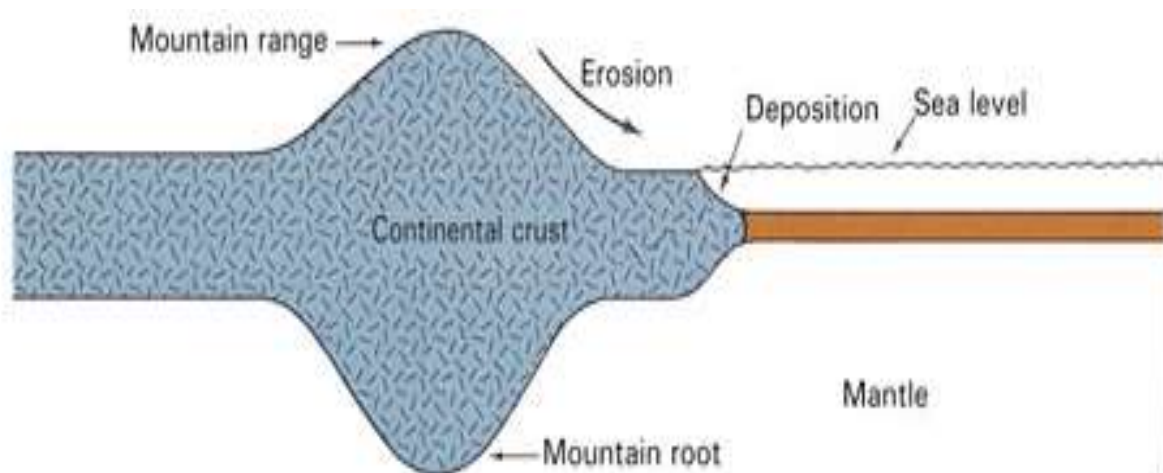
dithaba jaaka ditlhomo (pegs)? ﴾ (Kur'an, 78:6-7)

Sesupo 7: Dithaba di nale medi e e kwa teng ka fa tlase ga lefatshe. (Earth, Press and Siever, tsebe. 413.)

Sesupo 8: Schematic section. Dithaba, jaaka dithomeso, di na le medi e e kwa teng e e ikepetseng mo lefatsheng. (*Anatomy of the Earth*, Cailleux, tsebe. 220.)

Sesupo 9: Sesupo se sengwe se supa ka fa dithaba di ntseng ka teng jaaka dithomeso, se se dirwa ke medi ya tsone e e kwa teng. (*Earth Science*, Tarbuck le Lutgens, tsebe. 158.)

Maranyane a lefatshe ka bophara a segompiano a pakile gore dithaba di na le medi e e tseneletseng kwa tlase ga boteng jwa lefatshe (bona sesupo 9) le gore medi e e ka fitlha bolele jo bo fetang bolelele jwa thaba gotswa mo lefatsheng go ya kwa godimo. Ka jalo lefoko le le lebaganeng go tlhalosa dithaba re itebagantse le dikgang tse ke lefoko 'tlhomošo,' (peg), ka gore bontsi jwa dithomeso tse di tlhometsweng sentle di fitlhilwe ka fa tlase ga lefatshe.

Dikgang tsa bogologolo tsa maranyane dire bolelela gore dipolelo tsa dithaba gore di na le medi e e tsenelelang kwa teng e ne ya tsibosiwa lantlha ka ngwaga wa 1865 ke moitsanepe wa tsa lefaufau (Astronomer royal), Sir George Airy.

Dithaba gape dinale ntlha ya botlhokwa ya go konotelela lefatshe ka bophara gore le seka la itaola. Di kgoreletsa roroma ga lefatshe. Modimo a re mo Kur'aneng:

﴿Gape O tlhomile dithaba ka boitsetsepelo mo lefatsheng ka

Bophara gore le seka lwa roroma ka lona...﴾

(Kur'an 16:15)

Fela jalo, tlhaloso ya gompieno ya go tsamaya ga lefatshe (plate tectonics) e netefatsa gore dithaba di bereka e le tsone di tshwaraganyang lefatshe ka bophara. Thuto e ka gore dithaba ke tsone di tshwaraganyang lefatshe ka bophara ke gone di tlhaloganngwang mo tirobokao ya go tsamaya ga lefatshe (plate tectonics) go tswa ka ngwaga wa 1960's.

A mongwe fela wa barutwana ba ga Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a ka itsi boammaruri jwa setshwantsho sa dithaba? A mongwe o ne a ka itse gore thaba e e kgolo e a e bonang fa pele ga gagwe e tsewelela kwa tlase ga lefatshe e bile e nale modi, jaaka bamaranyane ba rurifatsa? Thuto ya gompieno ya maranyane ya ethuthuntsho ka popego ya lefatshe e rurifatsa ditemana tsa Kur'an.

B) Kur'an Ka Tshimologo Ya Lebopo ka Bophara

Maranyane a segompieno a ithutuntsho ya tlholego ya lebopo (*Cosmology*), ka kelotlhoko le megopolo, di papamatsa ka botlalo gore, ka nako nngwe, lebopo ka bophara e ne ese sepe fela fa kwa entle ga leru la 'mosi' (jaaka bokete jwa bonyonyo le gase e e mogote e e kgobokaneng). Se ke se se papametseng se sena kganetso epe ya kamanyo le tsa tiragalo ya lebopo. Bamaranyane mo bogompienong ba kgona go lemoga dinaledi tse dincha di ipopa gotswa go masalela a 'mosi' o (bona sesupo 10 le 11). Dinaledi tse di galelelang tse re di bonang bosigo di ne di tshwana fela le lebopo, mo seemong sa 'mosi'. Modimo a re mo Kur'aneng:

﴿A bo a leba kwa legodimong fa le sale mosi...﴾ (Qur'an, 41:11)

Ka gore lefatshe ka bophara le legodimo kwa godimo (letsatsi, kgwedi, dinaledi, mafatshe-molefaufaug, ikgobokanyo ya dinaledi, jalo jalo) a tlhologile gotswa mo 'mosing' o ne o, re amogela gore

lefatshe ka bophara le legodimo e ne ele selo se le sengwe fela se se kopaneng. Mme gotswa mo mosing o o momaganeng o di ne tsa bopega mme tsa kgaogana. Modimo a re mo Kur'aneng:

﴿A bao ba ba sa dumeleng ba ne ba itse gore magodimo le lefatshe e ne ele selo se se le sengwe se momagane, a bo Re di kgaoganya?.....﴾

(Kur'an, 21:30)

Dr. Alfred Kroner ke mongwe wa ba na le kitso mo go tsa maranyane a ithuthuntsho ka popego ya lefatshe. Ke Morutegi-mogolo wa tsa ithuthuntsho ka popego ya lefatshe ebile e le modulasetilo wa Lephata la tsa ithuthuntsho ka popego ya lefatshe kwa Institute of Geosciences, Johannes Gutenberg University, Mainz, Germany (Jeremane). O ne a re: "Fa re akanya kwa Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a neng atswa teng.....Ke akanya gore go ne go ka se kgonagale gore o ne a ka itse ka tshimologo ya lebopo, ka gore bamaranyane ke gone ba lemogang mo dingwageng tse di mmalwa tse di fitileng ka ditshipi tsa boleng jwa tlhwatlhwa le botegeniki jo bo kwa godimo, jaaka seemo se ntse. Mme gape o ne a re: "Ope o a neng a sa itsi sepe ka *nuclear physics* dingwaga di le makgolo a le lesome le bone a a fitileng o ne a ka se kgone, ke akanyetsa, a nne mo seemong sa go lemoga ka tlhaloganyo ya gagwe, gore lefatshe le legodimo di na le tshimologo e le nngwe.

Sesupo 10: Naledi e ncha e bopega go tswa mo lerung lwa digase le lerole le le galalelang (nebula), le e leng masalela a mosi o o neng e le tshimologo ya lebopo. (*The Space Atlas*, Heather and Henbest, p. 50.)

Sesupo 11: Letamo lwa mosi oo galaleng (Lagoon nebula) ke leru lwa gase le lerole le ka nna dingwaga tsa lesidi di le 60 (light years) bophara.

Le thantshiwa ke mogote wa dinaledi (ultraviolet radiation) wa dinaledi tse di mogote go feta tse di sa tswang go bopega. (*Horizons, Exploring the Universe, Seeds, plate 9, from Association of Universities for Research in Astronomy, Inc.*)

C) Kur'an mo karolong nngwe ya Boboko (Cerebrum)

Modimo A re mo Kur'an mabapi le mongwe wa ba ba sa dumeleng yo a neng a kganela Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) go rapela kwa Kaaba (eleng ntlo ya Modimo ya ntlha ya thapelo):

﴿ Nnyaa! Fa a sa emise, Re tlaa mo tsaya ka *naseyah* (phatla),

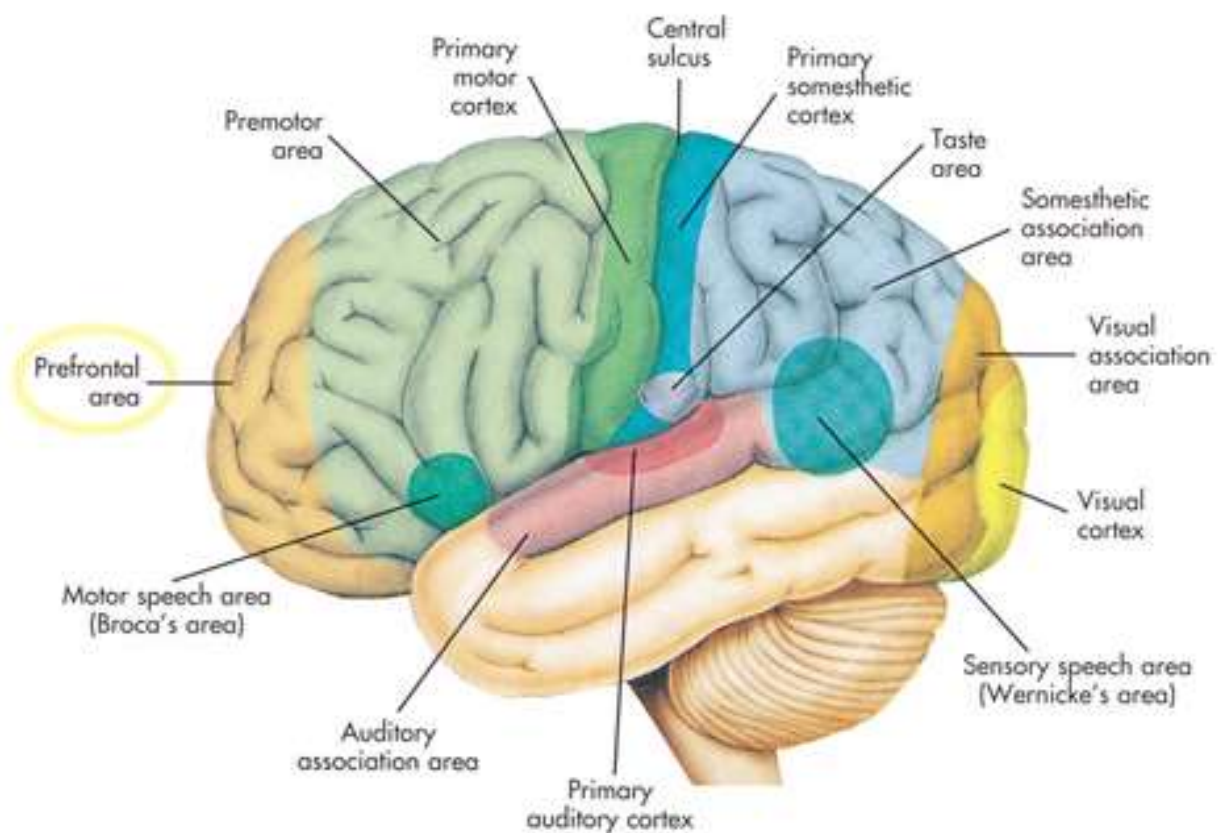
e e leng maaka, e le dibe *naseyah* (phatla)! ﴾

(Kur'an, 96:15-16)

Ke eng Kur'an e ne umaka gore phatla ke yone e leng maaka ebile e dira dibe? Ke eng Kur'an e ne e sa bue gore motho ke ene a leng maaka ebile a dira dibe? Phatla, maaka le go dira dibe di golagana jang?

Fa re leba mo teng ga lerapo la tlhogo fa pele ga tlhogo, re fitlhela boboko (cerebrum) (bona sesupo 12). Ke eng se ithuthuntsho ka ga tiro ya dikarolo tsa mmele tse di farologaneng (physiology) e se buang ka tiro ya karolo e? Buka ya setlhogo sa *Essential of Anatomy & Physiology* ya re ka karolo e: “Thotloetso le ponelopele ya maano a go dira sengwe le go dira gore go nne le motsamayo go diragala mo karolong ya boboko e e itebagantseng le botho, thuto le go tsamaya, **fa pele fa patleng**. Le ke lone lefelo lwa kgolagano (association cortex)....” Buka e gape ya re: “Mo karolong e e amanang le thotloetso, lefelo le le kwa pele mo bobokong le le akanyetswa e le lone le berekang e le legare (centre) lwa chakgalo...”

Ka jalo, lefelo le lwa cerebrum ke lone le lebaganeng le go dira loga maano, go rotloetsa, le go dira tse di ntle le mokgwa wa go dira dibe gape le go lebagana le go bua maaka le go bua nnete. Ka jalo, go lebagane go bitsa phatla karolo e e maaka le go dira dibe fa mongwe a bua maaka le go dira sebe, jaaka Kur'an e buile: “...E e maaka, e dira dibe *naseyah* (phatla)!”

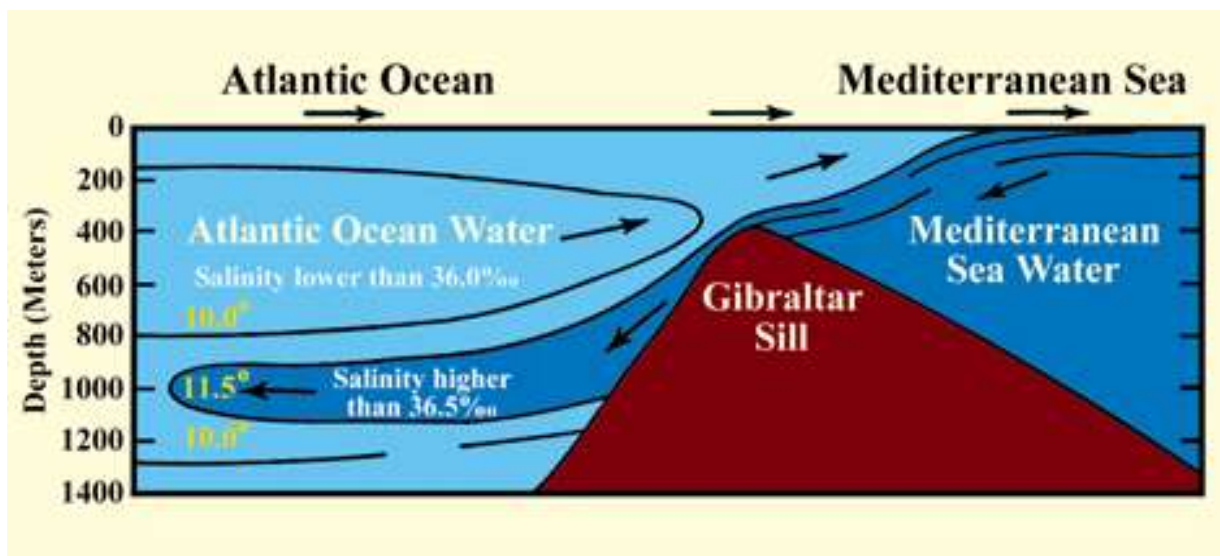

Sesupo 12: Dikarolo tse di berekang ka fa lelhakoreng lwa molema tsa karolo nngwe ya boboko (cerebral cortex). Karolo e e fa phatleng (The prefrontal area) e beilwe fa pele ga cerebral cortex. (*Essentials of Anatomy & Physiology*, Seeley and others, p. 210.)

Bamaranyane ke gone ba lemogang ditragalo tse tsa karolo e e fa pele ga tlhogo mo ngwageng tse dimasome a a marataro a a fitileng, go ya ka Professor Keith L. Moore.

D) Kur'an ka tsa Mawatle

Ka tsa maranyane a se-gompiano go lemogilwe fa mawatle a a kgaogantswe ka sekgoreletsi fa a kopanelang teng. Sekgoreletsi se se kgaoganya gore mawatle a a mabedi a a nne le mogoteng o o sa tshwaneng, leswai le bokete. Sekai, metsi a lewatle la Mediterranean a bothitho, leswai, gape a motlhofo, fa a tshwantshiwa le metsi a lewatle la Atlantic. Fa metsi a lewatle la Mediterranean a tsena ka Atlantic fa godimo ga Gibraltar sill, a tsamaya makgolokgolo a di-kilometer mo teng ga Atlantic mo boteng jwa makgolo a le lesome a di-meter ka bothitho jwa bo one, leswai, le bomotlhofo jwa o ne, e leng mokgwa wa lone. Metsi a Mediterranean a itshetlela mo go jone boteng jo. (bona sesupo 13).

Sesupo 13: Lewatle lwa Mediterranean jaaka fa le tsena mo Atlantic fa godimo ga Gibraltar sill ka bothitho jwa lone, leswai, le boketenya jo bo kwa tlase jwa lone, go dirwa ke sekgoreletsi se se tlholang marageng ga one. Megote e mo degrees Celsius (C°). (*Marine Geology*, Kuenen, p. 43, with a slight enhancement.)

Le fa ntswa go na le tlhakatlhakano ya go elela, metsamayo e e bokete, le makgapo a lewatle, ga a kopane ebile ga senyeletsane metsamao mo sekganeding se.

Kur'an e e molemo e bua gore go na le sekgoreletsi fa gare ga mawatle a a mabedi fa a kopannang teng le gore ga a tlhakatlhakane ka tsela epe. Modimo a re:

﴿ O golotse mawatle a a mabedi a a kopanang. Go na le sekgoreletsi

magareng ga o ne. Ga a kopakopane. ﴾ (Kur'an, 55:19-20).

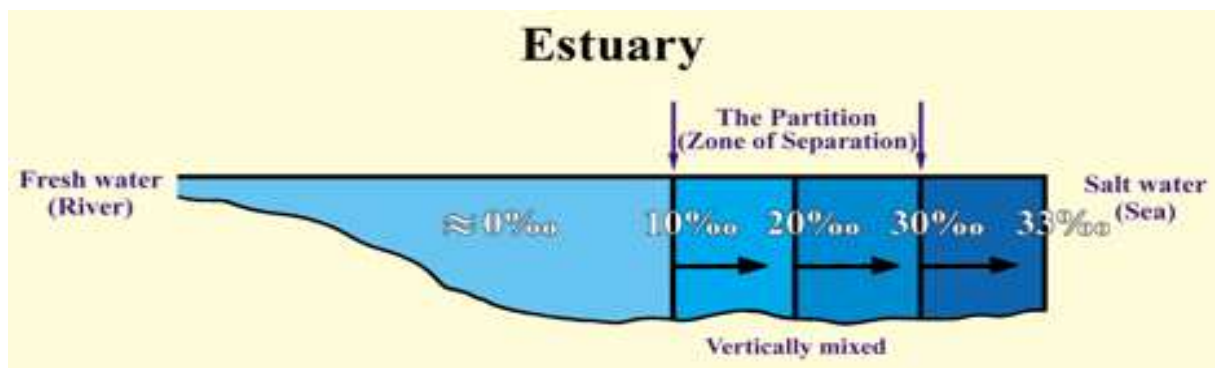
Mme fa Kur'an e bega ka go kgaogana magareng ga metsi a a letswai le a a atlegileng, e bega ka go nna teng ga "kgaoganyo e e sireletsang" e e kgaonyang.

❖ Ke Ene A leng Mongwe Yo A golotseng metsi a a sa tshwaneng, mangwe a monate gape a a nweega, a mangwe a le letswai ebile a le botlhoko. Gape O dirile gore magareng ga one go nne le lebota gape le sekgoareletsi se se kgoareletsang. ❖

(Kur'an, 25:53)

Mongwe o ka botsa, ke eng Kur'an e bega ka go kgaogana fa e bua ka go farologana magareng ga metsi a a siameng le a a letswai, mme e sa bua ka seo fa e bua ka go kgaogana mo magareng ga mawatle a?

Maranyane a segompiano a lemogile gore estuaries (fa go e tshekang metsi), fa metsi a a atlegileng (a le monate) le a a letswai a kopanelang teng, ka tsela nngwe seemo ga se Tshwane le seemo sa mafelo mangwe fa mawatle a kopanelang teng. Go dirilwe pharologanyo ya gore pharologanyo e e diragalang magareng ga metsi a a siameng le a a letswai mo *estuaries* ke *pyocline zone* (lefelo le metsi a etshekang go ikgaoganya ka bo one) go tshwailwe ke pitlagano e e tseweletseng ya bokete jwa metsi a a farologanyang ditsetla tse. Go farologana mo (ga lefelo la pharologanyo) go na le selekanyo sa letswai mo metsing se se sa tshwaneng gotswa mo metsing a a botshe le a a letswai. (Bona sesupo 14).

Sesupo 14: sesupo ka bolele go ya kwa godimo se supa bontsi jwa letswai (parts per thousand ‰) mo estuary. Re a kgona go bona fa go kgaogana (kgaolo ya kgaogano) magareng ga metsi atlegileng le a a letswai. (*Introductory Oceanography*, Thurman, p. 301, with a slight enhancement.)

Kitso e ke gone e lemosegang mo bogompionong go dirisiwa ditshipi tsa maranyane tse di tseneletseng go bala mogote, tatso, bokete, Oxygen e e mo metsing, etc. Pono ya leitlho e ka se kgone go bona pharologanyo e magareng ga mawatle a a mabedi, ka jalo mawatle a a mabedi a a bonala a le mo seemong se se tshwanang fela. Fela jalo, matlho a setho a ka sebone kgaogano ya metsi mo *estuaries*

mo makalaneng a a mararo a: metsi a a botshe, metsi a a letswai, le lefelo la dikgaogano (zone of separation).

F) Kur'an ka tsa Boteng Jwa Lewatle le Metsamao ya Metsi (Waves):

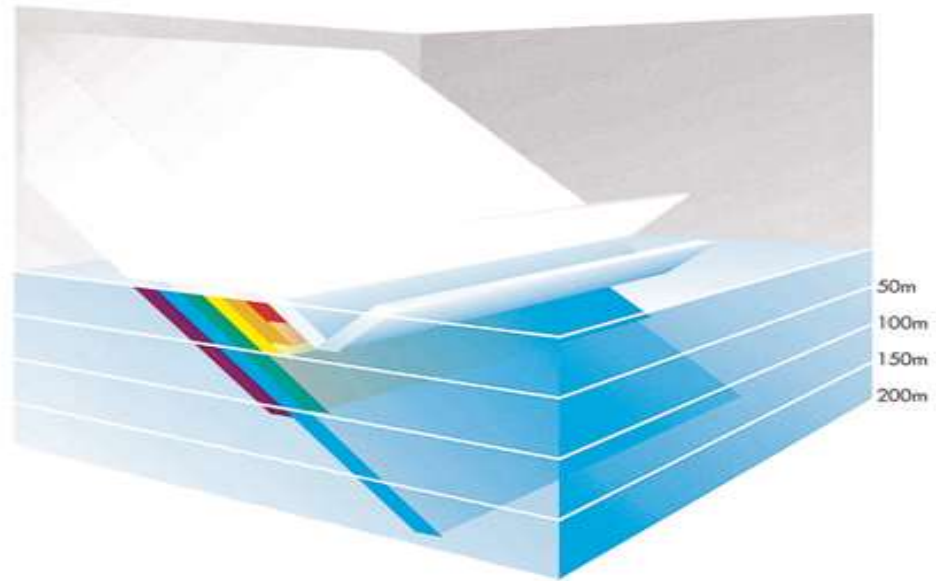
Modimo O rile mo Kur'aneng:

﴿ Kgotso (seemo sa batlhoka tumelo) se tshwana le lefifi lwa botengteng jwa lewatle. Le khurumeditse ke metsamao ya metsi e e megolo fa godimo ga e mengwe metsamao ya metsi e e megolo, godimo ga one e nne maru. Mafifi, bongwe fa godimo ga jo bongwe. Fa mongwe a ka thapholola seatla sa gagwe, ga a kake a se bona.... ﴾ (Kur'an, 24:40)

Temana e e tlhalosa ka lefifi le le bonwang mo boteng jwa mawatle, fa eleng gore mongwe motho fa aka thapololola seatla sa gagwe o ka se kgone go se bona. Lefifi le le itlhelwang mo mawatleng le simolola morago ga boteng jwa 200 meters go ya tlase. Go simolola mo boteng jo lesedi le nna boutsana kgotsa ga le nne teng gotlhelele. (Bona sesupo 15). Morago ga boteng jwa 1000 meters ga gona lesedi gotlhelele. Batho ga ba kgone go thuma go feta boteng jwa 40 meters ba sena thuso ya didirisiwa tsa ka fa tlase ga metsi (Dikepe) kgotsa ditshipi tsa maemo. Batho ga ba kgone go tshela go se thuso epe mo teng ga karolo tse dilefifi tsa mawatle, jaaka go feta boteng jwa 200 meters.

Bamaranayane ba sa tswa go lemoga lefifi le ka ditshipi tse dibotlhokwa le dikepe tsa metsi tse di bathusitseng go ka thuma mo teng ga boteng jwa mawatle.

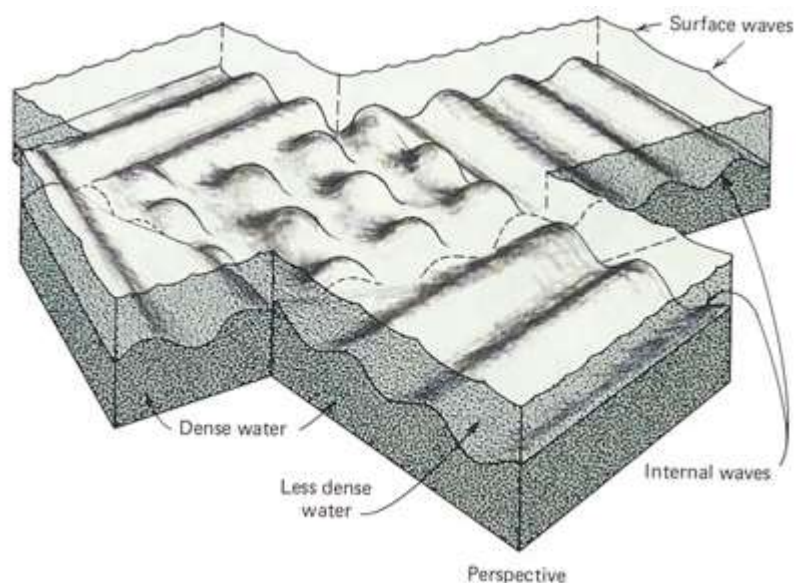
Re kgona go tlhaloganya gape gotswa mo temaneng e e fitileng, ".....mo teng ga mawatle. Le khurumeditse ke metsamao e e megolo ya metsi, fa godimo ga e mengwe e e megolo metsamao ya metsi, fa godimo e nne maru...." gore boteng jwa metsi a mawatle a khurumeditse ke metsamao ya metsi e e megolo, mme fa godimo ga metsamao e ya metsi gona le metsamao e mengwe e e megolo. Go mo pontsheng gore metsamao e ya metsi ya bobedi, ke metsamao ya metsi a re kgonang go e bona fa godimo ga mawatle, se ke ka ntlha ya gore temana e paka gore morago ga metsamao ya bobedi go na le maru. Ka jalo ra reng ka metsamao ya metsi ya ntlha?

Sesupo 15: Fa gare ga 3% le 30% ya letsatsi e romelwang (reflected) kwa sefatlhegong sa lewatle. Abo jaanong mebala yotlhe ya lesedi (light spectrum) e nwela o mongwe morago ga o mongwe mo teng ga 200 meters, kwa ntle ga lesidi lwa botala jwa lewapi. (Oceans, Elder and Pernetta, p. 27.)

Bamaranyane ba lemogile mo bosheng gore go na le metsamao mengwe ya metsi mo teng ga mawatle e e "diragalang mo boketeng ka go farologana ga bokete jwa maemo a a mo godimo ga amangwe." Bona sesupo 16). Metsamao ya metsi e e mo teng e khurumetsa metsi a a boteng ga mawatle ka lebaka la gore metsi a a kwa teng a a bokete mo go a a kwa godimo ga one. Metsamao ya metsi e e megole ya metsi kwa tlase a felelela e itira metsamao e e fa godimo. Metsamao e e kgona go ikgola, jaaka metsamao e e fa godimo e ya metsi. Metsamao e e kwa tlase ga e bonale gotlhelele ka pono ya matlho ya setho, mme le fa gontse jalo e kgonwa go tshwarwa ka ithuthuntso ya bothitho jwa metsi kana letswai le le mo metsing (salinity) mo lefelong le go litebantsweng le lone.

Sesupo 16:
Metsamao ya metsi mo teng ga lewatle (Internal waves) at interface fa gare ga metsi a bokete jo bo farologaneng. Mangwe a bokete (a a ka fa tlase) fa a mangwe a se boketekete (a a fa godimo). (Oceanography, Gross, p. 204.)

G)Kur'an mo go tsa Maru:

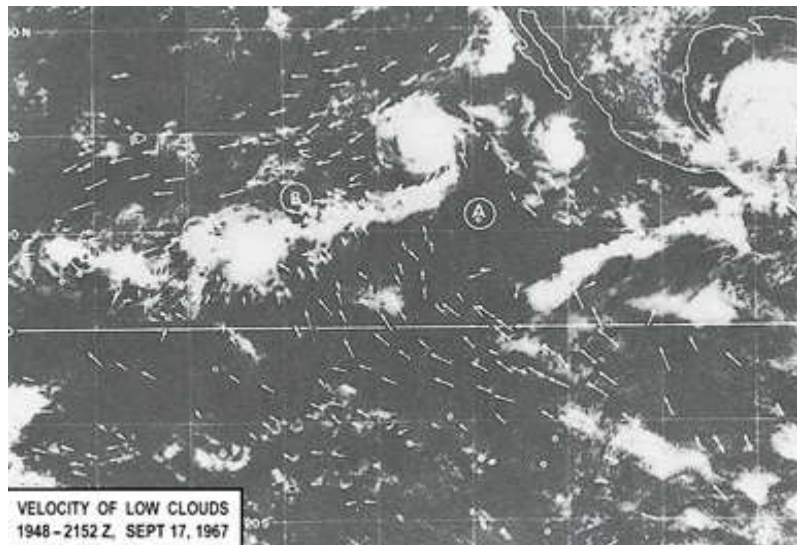
Ba tsa maranyane ba ithutile mekgwa ya maru e e farologanyeng mme ba lemogile gore maru a tlhamiwa ebile a ipopa ka tsela e e lolameng le tsela dingwe tse momaganeng le mekgwa mengwe ya diphefo le maru.

Maru mangwe a bediwa gotwe kimulonimbase (*cumulonimbus*). Ba tsa tepo lewapi ba ithutile ka fa maru a kimulonimbase a bopegang ka teng le ka fa a dirang pula, sefako le logadima.

Ba lemogile gore maru a bitswang kimulonimbase a tsamaya mo dikgatong tse di latelang go ka dira pula:

- 1) **Maru a Kgoromediwa ke Phefo:** Maru a Kimulonimbase a simolola go agega fa phefo e kgorometsa digabana tsa maru a amanye (Cumulus Clouds) a felele a le mo lefelong la bokopanelo jwa maru (Bona sesupo 17 le 18).

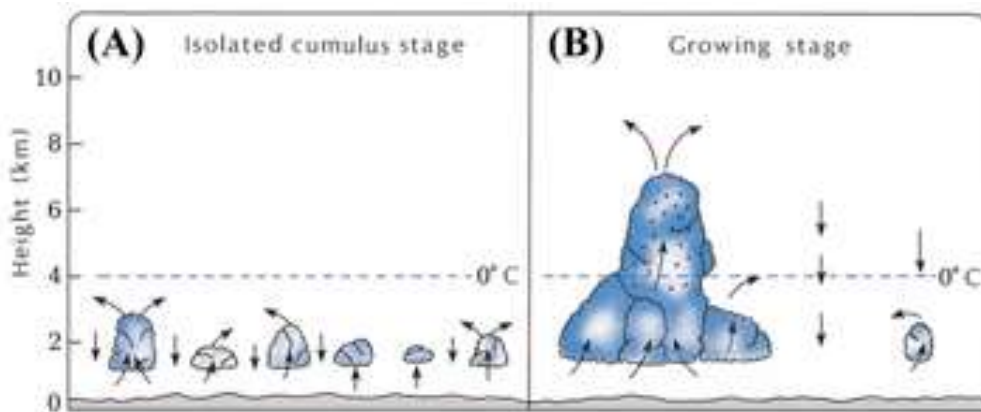
Sesupo 17: Setshwantsho se sa maranyane a satellite se supa maru a ya ko bokopanelong ba lefelo B, C, le D. Digai di supa tsela e e tsewang ke maru. (*The Use of Satellite Pictures in Weather Analysis and Forecasting, Anderson and others, p. 188.*)

Sesupo 18: Marunyana a kimulase (cumulus clouds) a tsamaela kwa lefelong lwa kgobokano gaufi le leru lwa kimulonimbase le le tona. (*Clouds and Storms*, Ludlam, plate 7.4.)

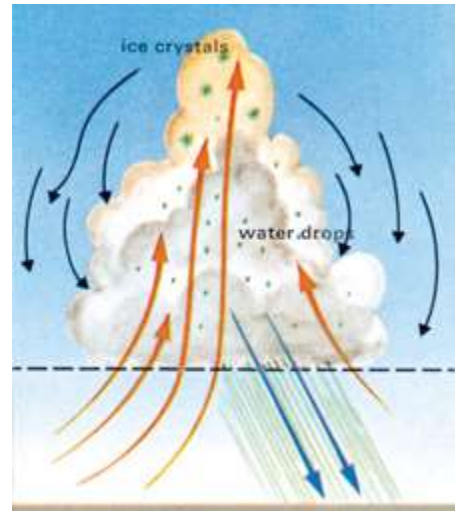
- 2) **Bokopano:** Mme jaanong digabogabo tsa Maru a a manyane a a kopana mme a dire maru a a matona.

Sesupo 19: (A) marunyana a manye a kimulase a gasagasane (cumulus clouds). (B) Fa marunyana a manye a kopana, go ya kwa godimo mo teng ga leru le le tona go a oketsega, ka jalo leru le a tala. Marothodi a metsi a supile ka ☼. (*The Atmosphere*, Anthes and others, p. 269.)

- 3) **Tlhatlagano:** Fa maru a a mannye a kopana, go tlhatloga mo teng ga leru le letona go a oketsega. Go tlhatloga ga maru fa legareng go maatla gona le a a kwa thoko. Tlhatlagano e e dira gore leru le oketsege ka go golela kwa godimo, mme a felele a le maleele (bona sesupo 19 (B), 20 le 21). Go golela kwa godimo ka boleleele jaana ga leru go dira le sutelele kwa loaping le le tseditsana, kwa marothodi a metsi le sefako di simololang go nna teng mme a oketsege a nne matona tona. Fa marothodi a a metsi le sefako nna bokete go tlhatlogela kwa godimo gore matlhatlaganyane a a maru a retelelwe ke go tshegetsana, a simolola go wela kwa tlase e le pula kana sefako.

Sesupo 20: Leru lwa kimulonimbase. Morago ga leru le sena go tlala, pula e a tshologa mo go lone. (*Weather and Climate*, Bodin, p.123.)

Modimo A re mo Kur'an:

✦ A ga o ise o bone ka fa Modimo A dirang gore Maru a tsamae bonolo ka teng, mme a a kopanye, a bo A a tlhatlaganya, mme o tloge o bone pula e tshologa mo go tswa mo go one....✦

(Kur'an 24:43)

Ba tsa tepolewapi ke gone ba lemogang dintlha tse tsa popego ya maru, go agega ga one, le boleng, ka go dirisa ditshipi tsa maranayane jaaka difofane, dikapa ditshwantsho tsa lewapi, 'dikomputara', 'dibaluni'(tse di tona tsa go palangwa ke batho di fofe ka go butswelwa ka moa wa gase (gas) ya molelo) le tse dingwe ditshipi, go ithuta ka phefo le go foka ga yone, go bala seemo sa marothodi a masesanyane mo moeng (*humidity*) le dipharologano tsa bontsi jwa one (*atmospheric pressure*), gape le go itse ditsetla le go farologana ga bokete jwa tsamayo ya phefo mo lewaping.

Sesupo 21: Leru lwa kilumonimbase. (*A Colour Guide to Clouds*, Scorer and Wexler, p. 23.)

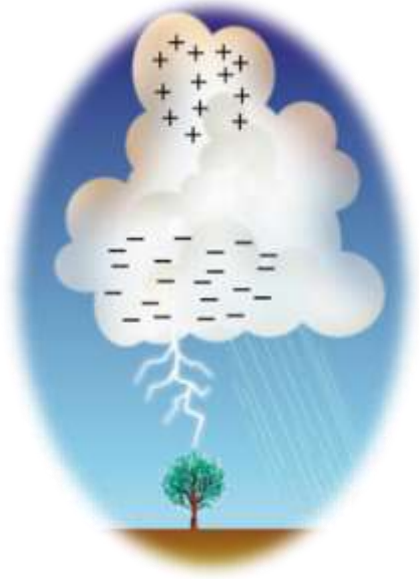
Temana e e fetileng e, fa e sena go umaka maru le pula, e bua ka sefako le legadima:

﴿...Gape O romela sefako gotswa mo dithabeng (Maru) mo loaping, mme ka sone A betse ope fela yo A moikgethelang, mme A se fapose mo go ope fela yo A moikgethelang. Go phatsima ga legadima la sone go fofatsa ka nakwana.﴾ (Kur'an 24:43)

Batepolewapi ba lemogile gore maru a a 'kilumonimbase', a a nesang sefako a, a boleele jwa 25,000 go ya kwa go 30,000 ft (4.7 go ya kwa go 5.7 miles), jaaka dithaba, jaaka Kur'an e setse e buile: "...Gape O romela sefako gotswa mo dithabeng (maru) mo lewaping..." (Bona sesupo 21).

Temana e ka nna ya tsosa potso. Ke eng temana e re “legadima la sone” fa e bua ka sefako? A se se raya gore sefako ke ntlha e botlhokwa e e dirang gore go nne le legadima? A re bone gore buka e e bidiwang ‘*Meteorology Today*’ e buang ka se. Ya re maru a nna le motlakase fa sefako se wela golo gongwe mo marung a a nang le marothodi aa tseditsedi le sefako se se tshesane. Fa metsi a pula a rotha a bo a thulana le letlapa la sefako, fa dikgomana di tsidifale fela thata ga go omelela mme dintshe bothitho jo bo tseneletseng. Se se dire gore go nne bothitho fa godimo ga letlapa la sefako gona le dikarolo tse di dikologileng tsa sefako se se sesanyane. Fa sefako sa letlapa se kopana le se se setshesane, go diraga sengwe se botlhokwa: *motlakase (electrons)* o tsamaya gotswa ko botsediding go ya ko bothithong. Ka jalo, sefako se fetoge seemo se nne motlakase (*negative charge*). Seemo se se diragala gape fa marothodi a a tshediditsedidi a kgomana le letlapa la sefako mme go tswe sefako se se sesanyane se na le motlakase o o pharologanyo le wa ntlha (*positive charge*). Mme matlapa a a masesanyane a tsholetsegela kwa motsung wa maru a tsholediwa ke diphefo tse di yang kwa godimo. Sefako se se tlogetsweng ka motlakase o o sa tshwaneng le o (*negative charge*) sa wela kwa tlase ga maru, ka jalo motlakase o o ye kwa tlase ga maru. Motlakase o o tswe ele legadima. Re goboka gore sefako sena le seabe se se tona mo go direng legadima.

Dikgang tse tsa legadima ke gone dibonwang mo bogompionong. Go fitlhelela ka 1600 AD (morago ga matsalo a ga Keresete), kakanyo e ya ga Aristotle ka tsa tepolewapi ene ele yone mangmang kgotsa e e kwa godimo. Sekai, O ne are lewapi le hema mewa e e mebedi, o o khawa le o o phaphaletseng. O ne are modumo wa dikgadima ke go thulana ga phefo e e phaphaletseng le maru a bapileng le yone, le gore legadima ke go tuka ga phefo e e phaphaletseng ga mmogo le molelo o o mosesanyane. Tse ke dingwe tsa dikakanyo tse dineng dile teng ka nako e Kur’an e neng e senolwa makgolo a dingwaga a le lesome le bone a a fitileng (14 centuries ago).

H)Ba tsa Maranyane Ba Akgela ka Dimakatso tsa Maranayane mo Kur’aneng:

Tse di latelang ke dikakgelo tsa Bamaranyane ka tsa dimakatso tsa maranyane a a mo bukeng e ya Kur’an e e Molemo. Tse tsholtlhe di tserwe mo segatisa ditshwantsho (*Videotape*) se se biditsweng ka se Esemane gotwe ‘*This is the Truth*’ (*Se ke Nnete*). Mo segatisa ditshwantsho tsa motshikinyego se o ka iponela ebile wa ikutlwela Bamaranyane baa fa dikakgelo tse di latelang.

(Ka kopo re etele kwa www.islam-guide.com/truth gore otle o iponele segatisa ditshwantsho tsa motshikinyego, go ebona mo intaneteng, kgotsa go bona bontlha bongwe jwa segatisa ditshwantsho tsa motshikinyego mo intaneteng).

- 1) Dr. T. V. N. Persaud ke Morutegi-mogolo wa Ithuthuntsho ya popego ya mmele (Anatomy), Professor ya Padaetrics le ya Child Health (Botsogo jwa Bana), Morutegi-mogolo wa Obstetrics, Gynecology le Reproductive Science (Maranyane a tsa Pelegi) Kwa Mmadikolo wa Manitoba, Winnipeg, Manitoba, Canada. Gone koo, E ne ele Modulasetilo wa Lephata la Ithuthuntsho ya popego ya mmele (Anatomy) dingwaga di le Lesome le borataro (16 years). O itsewe fela thata mo go tse a didirang. O Ke mokwadi wa dipadi dile masome a mabedi le bobedi (22) gape O gatisa dipampire tsa maranyane dile lekgolo le masome a robabobedi le bongwe (181). Ka ngwaga wa 1991, O ne a neelwa tlotla e tlotlegang fela thata mo mererong ya Anatomy kwa Canada, eleng J.C.B. Grant Award gotswa kwa go ba Canadian Association ya Baithuthuntsho ya popego ya mmele (Anatomists). Fa a botswa ka Dimakatso tsa maranyane mo teng ga buka e ya Kur'an e e Molemo tse a di batlisitseng o ne are:

“Ka fa ke tlhaloseditsweng ka teng ke gore Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) e ne ele Rre fela yo a neng sena tlotla e e kalokalo. O ne a sa kgone go bala, a sa itsi le go kwala. Nnete ke gore one a sa rutega. Gape re bua ka 1200 (Makgolo a le lesome le a le mabedi) (boammaruri ke gore tsone di ne di le makgolo a le lesome le bone) (1400years)). O na le motho yo a sa rutegang a tsisa melaetsa e e megolo ya botlhokwa gape le dipolelo tse di tlhomameng ka bopaki jwa popota jwa tsa seemo tsa maranyane. Nna ka bonna ga ke bone se e le dilo tsa diragala fela ka phosego. Bopaki jo bo papametseng bo bontsi thata gape, jaaka Dr. Moore, ga ke na mathata mo tlhologanyong ya me gore se ke tshenolo ya Modimo e e direleng gore a bue dipolelo tse.”

Morutegi-mogolo Persaud o tsentse ditemana dingwe tsa Kur'an gape le mafoko a ga Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso e nne le ene) mo dibukeng dingwe tsa gagwe. O ne gape a dirisa ditemana le dipego tsa ga Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso e nne le ene) mo bokopanong bo le mmalwa.

- 1) Dr. Joe Leigh Simpson ke Modulasetilo wa Lephata Obsterics, le Gynecology, Morutegi-mogolo wa Obsterics le Gynecology, gape ke Morutegi-mogolo ya Molecular le Human Genetics kwa Baylor College ya Medicine (Melemo), Houston, Texas, USA. Pele, O ne a le Professor ya Ob-Gyn le Modulasetilo gape e le Modulasetilo wa Lephata la Ob-Gyn kwa University (Mmadikolo) ya Tennessee, Memphis, Tennessee, USA. E ne e le Tautona (President) ya American Fertility (Tsa Tsholo) Society. O amogetse Ditlotla (Awards) di le dintsi, diakaretse Lekgotla (Association) la Barutegi-bagolo la Obsterics le Gynecology Public Recognition Award (Tlotla ya go lemogwa ke Batho ka kakaretso la Obsteric le Gyanacology) ka ngwaga wa 1992. Morutegi-mogolo o ithutile tse dintlha tse pedi tse di latelang tse di umakilwe ke Moporofeta Muhammad ﷺ (Kagiso e nne le ene):

{ Mo mongwe le mongwe wa lona, dikarolo tsotlhe tsa dipopego tsa lona di tsewa kgobokantswe mmogo mo dipopelong tsa bo mmaalona mo malatsing a le masome a mane...}

(Fa masigo a le masome a mane le bobedi a fitile ngwana yo o mo popelong (embryo), Modimo O romela Moengele kwa go ene, mme a mo direle go utlwa, pono, letlalo, nama le marapo...)³

³ Saheeh Muslim, #2645.

O ithutile bopaki jo ka bo bobedi jwa ga Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso e nne le ene) ka go tsenelela, a tsiboga gore malatsi a ntlha a a masome a mane a na le go farologana ga seemo sa go gola ngwana mo popelong. O ne a kgatliwa thata ke go lolama le bonnete jo bo kalo jwa bopaki jo jwa ga Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso e nne le ene). Ka jalo ka nako ya bokopano (conference) o ne fa maikutlo a gagwe a a latelang:

“Ka seo bopaki jo bobedi jo jwa *hadeeth* (se seneng se buiwa, se dirwa le se se letleletsweng ke Moporofeta Muhammad ﷺ), tse di setseng di lemogilwe di re fa nako e e maleba ya tshimologo ya go gola ga ngwana (embryo) pele ga malatsi a a masome a a mane. Gape, ke akanya lebaka le le dirilwe ka poeletso ke dibui tse dingwe mo mosong ono:

hadeeth tse di ne di ka seke di nne teng ka nako eo re lebile thutego ya maranyane a nako eo ka nako e di neng dikwalwa....ke akanya gore se se raya gore, gore ga gona kgotlhang magareng ga dithuto tsa letso la ngwana (*genetics*) le tumelo mme, ka tsetlamo, tumelo e kgona go fa maranyane lesedi ka go fa tshenolo mo dingweng tsa ngwao ya maranyane ya go leba dilo, gore gona le dipolelo mo bukeng e ya Kur’an tse di supilweng dikete tsa dingwaga tse di fitileng mme di nale boammaaruri, se se tlhomame ka kitso ya Kur’an fa ele ruri e tswa kwa Modimong.”

3 Dr. E. Marshall Johnson e ne e le motlhatlhaledi wa ithutuntsho ya Anatomy le Development Biology ko Thomas Jefferson University, Philadelphia, Pennsylvania, USA. Gone koo, e ne ele Professor ya Anatomy dingwaga tse di masome a mabedi le bobedi, e ne e le Modulasetilo wa Lephata la Anatomy, gape ele Mookamedi (Director) wa Daniel Baugh Institute. O ne gape e le Tautona wa Mokgatlho wa Teratology. O kwadile dipadi di feta makgolo a le mabedi (200). Ka ngwaga wa 1981, mo bokopanong jwa bosupa jwa Melemo (Medical Conference) ko Dammam, ko lefatsheng la Saudia Arabia, Professor Johnson o ne a gapebua tse di latelang mo pegong ya gagwe ya pampiri ya dipatlisiso.

“Khutsafatso: Kur’an e tlhalosa e seng fela ka kgolo ya kontle, mme e bua gape ka tlholego ya ka fa teng, e gatelela dikgato tsa kgolo ya ngwana o o mo popelong. Dintlha tse, di lemogilwe ke tsa maranyane a se gompiano.”

Gape o ne are: “Ke le rramaranyane (scientist), ke ka kgona fela go itebaganya le tse ke di bonang. Ke ka kgona go tlhaloganya kgolo ya ngwana mo popelong (embryology) le kgolo ya tsa ditshidi (Developmental Biology). Ke ka kgona go tlhaloganya mafoko a ke a tlhalosetswang gotswa mo Qur’an. Jaaka ke setse ke file sekai, fa ke ne ke ka tshela ka nako eo, ke itse se ke se itseng gompiano gape ke tlhalosa dilo, Ke ne ke se kake ka kgona go tlhalosa dilo tse di tlhalositsweng. Ga ke bone bosupi jwa go ganetsa se se papametseng sa gore motho yo, Muhammad, O ne a tsa kitso gotswa lefelong lengwe. Ga ke bone sepe fa, se se ganetsang gore thuso ya Modimo ke yone o o tsereng karolo go rotloetsa se a neng a se kwala.

4) Dr. William W. Hay ke Rramaranyane wa tsa Mawatle (Marine Scientist) yo o itsegeng. Ke motlhatlhaledi mogolo wa tsa Maranyane a tsa Lefatshe (Geological Science) ko Mmadikolo (University of Colorado), Boulder, Colorado, USA. E ne ele Mankge (Dean) wa sekolo sa Rosentiel sa Marine (Mawatle) gape le Maranyane a Atmosphere (Phefo ya Lewapi) kwa Mmadikolo wa Miami, Miami, Florida USA. Morago ga dipuisanyo le Professor Hay ka tse Kur’an e di umakileng mme ele gone di lemosegang e leng ka tsa Mawatle (Seas), O ne are:

“Ke bona go kgatlha thata gore kitso e e mo dibukeng tsa bogologolo tsa Kur’an e e Molemo, gape ga ke itse gore di kabo ditswa kae, mme ke akanya gore ke kgwetlho e e botlhokwa thata gore di bo dile teng gape le gore tiro e e tlaa tswelela ka go lemoga tse, ditlhaloso tsa mengwe mekwalo.” Gape fa a botswa ka gore Kur’an e ka tswa e tswa kae, o ne a araba ka gore:

“Ke akanya gore e tshwanetse e le Modimo.”

- 5) Dr. Gerald C. Goeringer ke Mookamedi wa Ithuthuntsho le Motlhatlhededi dithuto mogolo wa Lekgotla lwa Botsogo jwa ngwana mo Popelong (Medical Embryology) mo Lephataeng lwa Ithuthuntsho ka Botshelo jwa Tlhaka e e Agang Mmele wa Setshedi (Cell Biology), Sekolo sa Bongaka, Georgetown University, Washington, DC, USA. Ka nako ya Bokopano jwa Borobabobedi jwa Saudia Medical kwa Riyadh, Saudia Arabia, Professor Goeringer mo Pegong ya Dipatlisiso tsa gagwe o ne are:

“Mo ditemaneng dingwe tsa Kur’an (*ayaahs*) gona le tlhaloso e e lolameng ka botlalo ya kgolo ya motho gotswa ka nako ya go kopana ga dipeo tsa setho^(ya monna le ya mosadi) go feta nako ya go tlhodiwa ga dirwe (*organogenesis*). Ga gona pharologanyo e e papametseng le pego e e feletseng ka botlalo ka kgolo ya motho, jaaka kgaogano ka go tshwana, mafoko a dirisiwa go bitsa, le ditlhaloso, tse dineng dile teng pele ga nako eo. Ka nako e ntsi, fa e se nako tsotlhe...tlhaloso e e tla dikete tsa dingwaga tse di fetileng pele ga kgatiso ya setso ya maranyane ka ga dikgato tse di farologaneng tsa go gola ga ngwana wa motho mo popelong

- 6) Dr. Yoshida Kozai e ne e le Motlhatlhelela dithuto mogolo kwa Mmadikolo kwa lefatsheg lwa Tokyo, kwa lefelong Hongo, toropo ya Tokyo, gape e ne e le Mookamedi wa National Astronomical Observatory (Balebedi ba tsa Dinaledi ba Lefatshe), Mitaka, Tokyo, Japan. O ne a re:

“Ke kgatlhwa thata ke nnete e ke kopaneng le yone ka tsa Maranyane a Dinaledi mo teng ga Kur’an, gape rona Bamaranyane a Dinaledi ba segompiano re ntse re ithuta ka bontlha jo bo senkae jwa Lefatshe ka Bophara. Re itlamile le go itebanya thata le go tlhaloganya bontlha jo bo seng kalo mme bo leng bonnyi fela. Ka ntlha ya gore go dirisa Seokomela Dinaledi (*Telescope*) re kgona go bona fela dikarolo tse di seng kalo tsa lewapi re sa akanye ka lefatshe ka bophara. Jalo, ka go bala Kur’an gape le go araba dipotso, Ke akanya gore ke bone tsela ya bokamoso jwame jwa go tlhotlhomisa lebopo.”

- 7) Morutegi-mogolo Tejatat Tejasen Tejasera ke Modulasetilo wa Lephata la Ithuthuntsho ka Popego ya Mmele (Anatomy) kwa Mmadikolo wa Chiang Mai, Chiang Mai, Thailand. E ne ele Tlhogo ya Lephata lwa Bongaka gone kwa Mmadikolo. Ka nako ya Bokopano jwa Borobabobedi jwa Molemo kwa Saudi (Eighth Saudi Medical Conference, Riyadh, Saudi Arabia, Morutegi-mogolo o ne a emelela mme a re:

“Gotswa mo dingwageng tse tharo tse di fitileng, ke ne ka nna le keletso ya Kur’an. ...Mo dithutong tsame gape le se ke se ithutileng mo Bokopanong jo, ke dumela gore sengwe le sengwe se se begilweng mo Kur’aneng makgolo a a mane a a fetileng ke boamaruri, jo bo ka

rurifadiwang ka tsa maranyane. Ka Moporofeta Mohammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a ne a sa kgone go bala le go kwala, Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ka ruri ke Morongwa yo o tlisitseng Nnete e a neng a e senoletswe e le go tsibosa ke Yo re ka reng ke Motlhodi wa tshotlhe e leng Mmopi. Mmopi e ka nna fela Modimo. Ka jalo, ke tsaya gore e ke nako ya go ka bua Ke re *La ilaha illa Allaah*, ga gona modimo yo o tshwanetseng ke go obamelwa fa e se Allaah (Modimo), *Muhammadur Rasul Allaah*, Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke Morongwa (Moporofeta) wa ga Allaah. Labofelo, ke tlamega go akgola matsetseneko le manontlotlho a thulaganyo a bokopano jo.....Ke akotse mme e seng fela mo mabakeng a tsa maranyane le tumelo fela mme gape le tshono ya go kopana le ba baitsegeng ka tsa maranyane gape ke iteretse ditsala tse disha magareng ga ba ba neng ba tsere karolo. Se se botlhokwa thata se ke se atswitseng mo go tleng lefelong le ke *La ilaha illah Allaah, Muhammadur Rasul Allaah*, le go nna Mo-Muslim.

Morago ga dikai tshotlhe tse Re diboneng ka dimakatso tsa maranyane mo teng ga Kur'an e e Molemo le maikutlo a Bamaranyane ka se, a re ipotseng dipotso tse dilatelang tse:

- A ke ka tshoganetso gore dipolelo tse tsa maranyane a e leng gone a lemogiwang a gotswa mo makalaneng a a farologanyeng a a begilweng mo Kur'aneng, e e senotsweng makgolo a le lesome le bone (centuries) a dingwaga tsa dfitileng?
- A Kur'an e e ka tswa e kwadilwe ke Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) kana mongwe fela yo o mo sethong?

Karabo e e leng teng ke gore Kur'an ka tlhomamo ke lefoko lwa Modimo, e senotswe ke Ene.

(Fa o batla go itsi ka dintlha tse dingwe, tsa internet, dipadi, kgotsa ditshwantsho tsa motshikinyego ka tsa maranyane mo teng ga Qur'an e e Molemo ka kopo yaa ko www.islam-guide.com/science kgotsa itshwaraganye le lengwe lekgotla le begilweng mo tsebeng ya 69-70.)

(1)Kgwetlho e e Kgolo ya go Ntsha Kgaolo e le Nngwe e e Tshwanang le ya Kur'an

Modimo O ne A re mo Kur'aneng:

✦ Gape fa o le ketsaetsegong ka seo re se senoletseng (Kur'an) go moobamedi (Muhammad ﷺ (kagiso e nne le ene)), ka jalo tswa ka kgaolo e e tshwanang le yone, o bo o bitsa bapaki ba gago (barotloetsi le bathusi) kwa ntle ga Modimo fa o bua nnete. Gape fa o ka se dire jalo, gape o ka se dire jalo, ka jalo tshaba Molelo (Dihele) o o tukisiwang ka batho le matlapa. O diretswe batlhoka tumelo. Gape neela dikgang tse di molemo (Tlhee Muhammad) badumedi le badira ditiro tse dintle, gore sa bone ke ditshingwana 'Legodimo' tse go nang le dinoka tse di elelalng....✦ (Kur'an, 2: 23:25)

Fa e sale Kur'an e senolwa, makgolokgolo a le lesome le bone a dingwaga a afetileng, ga go ope yo o kgonngeng go tswa ka kgaolo jaaka ya Kur'an e e ntle, matsetseleko, bonolo, botlhale jwa molao, pego ya boamaruri, boporofeta jwa nnete, gape le tse dingwe tse di maleba di sena bokoa. Mme gape o lemoge gore kgaolo e e potlana mo teng ga Kur'an (Kgaolo 108) e na le mafoko a le masome fela, le fa gontse jalo gago ope yo a kgonngeng go rarabolola kgwetlho e mo bogologolong jole kana bogompionng.

Kgaolo e e nnye mo Kur'an e e Molemo (Kgaolo 108) e na le mafoko a le masome, le fa gontse jalo gago ope o kgonngeng go fenyha kgwetlho eo ya go tswa ka kgaolo e le nngwe e e tshwanang le ya Kur'an.

Bangwe bathoka tumelo ba Ma-Arabea ba e neng e le baba ba ga Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso e nne le ene) ba lekile go itebaganya le kgwetlho e go supa gore Muhammad ﷺ (kagiso e nne le ene) e ne e se moporofeta wa boamaruri, mme ba retelwa ke se. Go retelwa mo go diregile jaana ntswa Kur'an e senotswe ka teme ya bone le puisano le gore Ma-Arabea ka nako ga Muhammad ﷺ (kagiso e nne le ene) e ne ele batho ba ba neng ba le matsetseleko ba ba neng ba rata go kwala poko e e lolameng, e ba santseng ba e bala e bile ba e ela tlhoko le mo bo gompionong.

(2) Boporofeta bo bo mo Baebeleng ka Gotla ga ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) Moporofeta wa Islam

Boporofeta jo bo mo Baebeleng ka go tla ga ga Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso e nne le ene) ke sesupo sa nnete ya Islam mo bathong ba ba dumelang mo Baebeleng.

Mo Deutronomy 18 (temana e e tswa mo *The NIV Study Bible, New International Version*), Moshe O ne paka gore Modimo O mo reile are: **“Ke tlaa tlhatlosa Moporofeta o o tshwanang le wena magareng ga bo bakaulengwe ba bone; Ke tla a tsenya mafoko ame mo molomong wa gagwe, mme o tlaa ba bolelela sengwe le sengwe se Ke se mmolelang. Fa gona le ope fela yo o sa reetseng mafoko ame a a tla a bong a buiwa ke Moporofeta ka leina lame, Nna ka bo Nna ke tla a mo tseela kgato.”** (Deutoronomi 18:18-19)

Gotswa mo temaneng e re garela gore Moporofeta mo boporofeteng jo o tlamega gore a bo ana le mekgwa e e meraro e e latelang:

- 1) Gore o tlaabo a tshwana le Moshe.
- 2) Gore o tlaa bo a tswa mo lesikeng lwa Ma-Israela, jaaka ba ga Ishmaela.
- 3) Gore Modimo o tlaa tsenya mafoko a gagwe mo leganong lwa Moporofeta yo le gore o tlaa bua se Modimo a se mo rebolang.

A re kakobeng mekgwa e e meraro e ka go tsenelela

1) Moporofeta yo o tshwanang le Moshe:

Go dingalo go fitlhela baporofeta ba babedi ba ba neng ba tshwana jaaka Moshe le Muhammad (kagiso e nne le bone). Botlhe ka bobedi bane ba neelwa molao le tsela ya go tshela ya botshelo. Botlhe ba ne ba tshabana le baba ba bone mme ba fenywa ka tsela ya Dimakatso. Botlhe ba amogelwa jaaka baporofeta e bile ele bo tona ba dichaba tsa bone. Botlhe bane ba tshabela kwa mafelong mangwe morago ga go logwelwa segwenegwene sa gore ba bolaelwa mo sephiring. Ba ba elang dilo tlhoko magareng ga ga Moshe le Jeso (kagiso e nne le bone) ba bone dipharologanyo tse difagodimo tse mme le tse dibotlhokwa gape. Dintlha tse ke go tsholwa e seng ka Dimakatso mme ke monna le mosadi, gonna le lelwapa, le lesa la ga Muhammad le Moshe (kagiso e nne le bone botlhe) mme eseng lwa ga Jeso. Go gaisa se, Jeso one a tsewa ke baletedi ba gagwe gore ke ngwana wa Modimo mme eseng gore ke moporofeta, jaaka Moshe le Muhammad (kagiso e nne le bone) bane ba ntse le jaaka Ma-muslim ba ne ba itse a ne a ntse. Ka jalo baporofeta jo bo raya Muhammad (a kagiso e nne le ene) eseng Jeso, ka gore Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o tshwana le Moshe eseng Jeso.

Se sengwe, temogo gotswa mo go gospel ya ga John ke gore Bajuta ba ne ba emetse baporofeta bo le boraro gore bo diragale: 1) Gotla ga ga Keresete, 2) Gotla ga ga Elijah, 3) Gotla ga Moporofeta. Se se mo mpepeneng fa bona dipotso tse dineng tsa lebagannngwa Johane wa Mokolobetsi: **“Ka jaanong se ene ele bopaki jwa ga Johane fa bajuta ba jerusalema ba ne ba mo romelela baruti le levites go mmotsa gore ene ke mang. O ne seka a tlhoka go retelelwa ke araba, mme a araba a phuthulogile, ‘Nna ga ke keresete.’ Ba mmotsa ba re, jaanong wena o mang? A o Elijah?’ A bo a re, ‘Ga ke ene.’ ‘A o Moporofeta? A araba are, ‘Nyaa.’”** (Johane 1:19-21). Fa re leba mo teng ga Baebela ka tshwantshiso ya bopaki bongwe, re ka bona ka dipolelo tse kwadilweng kwa tlase gore, mo Johane 1:21, gore mafoko a a raya Moporofeta wa Deteuronomi 18:15 le 18:18. Re feleletsa ka gore Jeso Keresete ga se moporofeta o o umakilweng mo Deteuronomi

2) Gotswa mo lesikeng lwa Ma-Israela

Abrahama o ne ana le bana bale babedi, Ishmaele le Isaaka (Geneses 21). Ishmaela a nna Rraabo mogolo wa sechaba sa Ma-Arabea, mme Isaaka o ne a nna Rraabo mogolo wa sechaba Ma-Juta. Moporofeta o go neng go builwe ka ene o ne a sa thwanela gotswa mo BaJuteng ka bo bone, mme o ne a tshwanetse go gotswa mo lesikeng lwa bone. jaaka; Ma-ishmalites. Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene), eleng kokomane ya Ishmaela, ka ruri ke ene Moporofeta o go buiwang ka ene.

Gape, Isaiah 42: 1-13 o bua ka motlhanka wa modimo, wa gagwe “Yo a moithopetseng ka bongwe” le “morongwa” yo o tlaa tlang ka molao. **“Ga a kitla a iketla kgotsa a palelwa go fitlhela a diragatsa molao mo lefatsheng. Mo go ene mafatshe mangwe a tlaa nna le tshepo”** (Isaiah 42:4). Temana 11, e lomaganya morongwa yo a emetsweng le losika la ga Kedar. Kedar ke mang? Go tsamaya ka Genesis 25: 13, Kedar e ne e le ngwana wa bobedi wa ga Ishmaela, Rragwe mogolo Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene).

3) Modimo O tlaa tsenya mafoko a Gagwe mo leganong lwa moporofeta o:

Mafoko a Modimo a Kur’an e e molemo ka ruri a ne a tsennngwa leganong lwa ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene). Modimo O rometse moengele Gabariele gore a rute Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) mafoko a a sa fetolwang a Modimo (a Kur’an e e molemo) mme a mo kopa gore a a rolele batho jaaka a a utlwile. Mafoko ao ka jalo gase a gagwe. Ga atswe mo dikakanyong tsa gagwe, mme ane a tsennngwa leganong lwa gagwe ke moengele Gabariele. Ka nako ya botshelo jwa ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene), le ka fa tlase tlhase ga tlhokomelo ya gagwe, mafoko a ane balwa mme gobokelwa go nna motlhaloganyong ya barutwa ba gagwe.

Lemoga gore Modimo are mo Deteuronomi: “Fa ope fela ase reetse mafoko a buiwang ke moporofeta ka Nna, Nna ka bo nna ke tlaa mo tseela kgato. (Deteuronomi 18:19). Se se raya ope fela o o dumelang mo Baebeleng o tshwanetse go dumela mo go se Moporofeta a se buang, mme moporofeta ke Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene).

(Ka kopo re etele kwa www.islam-guide.com/mib fa o batla dikgang ka Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene).

(3) Ditemana mo Kur'an tse Ditsibosang ka Ditiragalo tse di tla a diragalang mme dine tsa Diragala

Sekai sa tiragalo e e tsibositsweng mo teng ga Kur'an ke phenyo ya Ba-Roma go Ba-Persia mo ngwageng tse tharo go ya kwa go tse borobabongwe morago ga Ba-Roma ba fengwa ke Ba-Persia. Modimo O ne Are mo Kur'an:

✦ Ba-Roma ba fentsweng mo lefelong le le gaofi (le Arabian Peninsula),
mme lebone, morago gago fengwa batlaa feny, mme ba nne
bagaka mo nakong ya *bedd'* (dingwaga tse tharo goya kwa go tse
borobabongwe).....✦ (Qur'an, 30:2-4)

A re boneng gore dipolelo ka ga tse difitileng 'History' e re bolelelang ka dintwa tse. Buka e biditsweng fela gotwe *History of the Byzantine State* e re bolelela gore masole a Ba-Roma bane ba fentswe botlhoko kwa Antioch ka ngwaga wa 613, ka jalo Ba-Persia bane ba tswelela ka gwantela pele mo ntweng gotswa ntlha tsotlhe. Ka nako eo, gone gole bokete go bona gore Ba-Roma ba ka tlhola ba feny Ba-Persia mme Kur'an yone ya bega ka tebelopele gore Ba-Roma batla a nna bafenyi mo dingwageng tse tharo go ya kwa go tse borobabongwe. Ka 622, borobabongwe jwa dingwaga morago gago feny Ba-Roma, batlhabani ba makgamo a a mabedi a (Ba-Roma le Ba-Persia) ba ne ba kopana mo mmung wa Armenia, mme ditlamorago ya nna phenyo ee tlhapileng ya Ba-Roma mo Ba-Persia e le lwantlha morago gago fengwa ga Ba-Roma ka 613. Mafoko a Kur'an a ne a dirala jaaka go kwadilwe.

Gona gape le ditemana tse dintsi mo teng ga Kur'an le dipuo tsa ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) tse dibuang ka tseo tse ditlaa diragalang mme di ne tsa diragala.

(4) Dimakatso tse di Dirilweng ke Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene)

Dimakatso ka bontsi dine tsa diragatswa ke Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ka thebolo ya Modimo. Dimakatso tse dine tsa bonwa ke batho ba ba ntsi. Sekai:

- Fa batlhoka tumelo ba Makkah ba kopa Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) go ba supegetsa dimakatso, o ne a ba bontsha go phatlhogana ga kgwedi.⁴
- Mo gongwe e ne ya nna go tshologa ga metsi mo menwaneng ya ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) fa barutwana ba gagwe ba ne ba tshwerwe ke lenyora le le tseneletseng mme ba sena metsi fa ese fela a a neng a setse ele thothi fela mo teng ga nkgwana. Ka jaalo, Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a tsenya matsogo a gagwe mo teng ga nkgwana, mme metsi a simolola gotshologa fa gare ga menwana ya diatla tsa gagwe. Ka jalo, ba ne ba a nwa mme b abo ba tlhapa go ipaakanyetsa thapelo. Barutwana ba bane bale makgolo a a lesome le botlhano (1500).⁵

Gone gole dimakatso dingwe gape dile dintsi tse a di supileng le tse di modiragaletseng.

(5) Botshelo jo bo Motlhofo jwa ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene)

Fa re tshwantshanya botshelo jwa ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) pele ga tshimologo ya gagwe ya boporofeta le botshelo jwa gagwe morago ga a tshimologo ya boporofeta, re ka garela gore go fitile ditlhaloso go ka akanya gore Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) e ne e le moporofeta o eseng wa nnete, o a neng a ipateletsa boporofeta go ikgapele khumo, bogaka, kgalalele, kgotsa maatla.

Pele ga tshimologo ya gagwe e le moporofeta, Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a sena matshwenyego epe ka madi. Ene e le mogwebi yo o kgethegileng gape a itsege jaaka mogwebi wa popota. Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a dira dipoelo tsa madi tse kgotsofatsang gape di nametsa le Morago ga tshimologo ya gagwe ya boporofeta o ne tlhoka thata fa tsena mo go nneng le khumo. Go papamatsa thata se, a re lebeleleng tse di latelang tse di begilweng ka botshelo jwa gagwe:

- Aa'isha, mosadi wa Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene), o ne are: "O setlogolo same, re ne re kgona go bona palamo ya kgwedi go ka nna ga raro re sa tshube molelo (go apaya dijo) mo dintlung tsa Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene). Setlogolo sa gagwe sa botsa: "O rakgadi, le ne le eja eng?" O ne are: "Dilo tse pedi, 'Dates' (.....) le metsi, mme le gale Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene)

⁴ Saheeh Al-Bukhari, #3637, le Saheeh Muslim, #2802.

⁵ Saheeh Al-Bukhari, #3576, le Saheeh Muslim, #1856.

ene) o ne a na le bathusi ba ba agisanyi ba ba neng ba na le mashi-ba neele mashi-a-kamela mme ba ne ba etle ba tlietse Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) mangwe a mashi.”

- Sahl Ibn (ngwana wa ga) Sa’ad, mongwe wa barutwana ba ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene), a re: “Moporofeta wa Modimo ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ga aa bona borotho jo bo dirilweng ka bopi jwa borotho jo bo boleta gotswa ka nako e Modimo a mo romela (go ka nna moporofeta) go fitlhelela a tlhokafala.”
- Aa’isha, mosadi wa Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene), o ne are: “Moalo wa Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a a neng a robala mo go one, ane a dirilwe ka letlalo moteng ga one a tsentswe ditlhale tsa matlhare setlhare sa ‘date-palm’.”
- Amr Ibn (ngwana wa ga) Hareth, mongwe wa barutwana ba ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a re fa Moporofeta ﷺ a tlhokafala, o tlogetse sepe fela le fa e le madi kgotsa sepe fela kwa ntle ga mmoulo o o mosweu, diaparo tsa ntwana, mme le lefatshe le a neng a le aba ele seabe sa batlhoki.

Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o tshidile botshelo jo bo bokete jo go fitlhela a tlhokakafala le fa ntswana letlole la Ma-Muslim le ne le le katlase ga ga gagwe, bontsi jwa lefatshe la Ma-Arabea e ne ele lwa Ma-Muslim pele ga a tlhokafala, gape Ma-Muslim bane ba le bagaka ka lebaka morago ga dingwaga dile masome le borobabobedi a le moporofeta ﷺ.

A go ka kgonagala gore Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) abo a ka tswa a ipateleditse boporofeta gore a tle a ikoketse meemo, bogaka, le maatla? Dikeletso tsa go ja monate wa meemo se se kwa godimo se tsamaisanya le go ja dijo tse di monate, diaparo tse di ntle, mafelo a maemo a a kwa godimo, batlhokamedi ba mebala, le bookamedi jo bo senang kganetso. A dintlha tse di supilweng tse di ka akarediwa go libilwe botshelo jwa ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene). Dingwe tsa dilo tse re ka di lebang go sekaseka se ka botshelo jwa gagwe di a latela:

Le fa ane a rwadisitswe morwalo wa go nna moporofeta, morutuntshi, moeteledipele mo sechabeng gape e le moatlhodi, Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a ikgamela dipodi tsa gagwe, a ithokela diaparo, a ithokela ditlhako, a thusa mo lwapeng, mme gape a etela le balwetse fa ba lwala. O ne gape a thusa barutwana ba gagwe go epe mosima mme a katolola motlhaba lebone. Botshelo jwa gagwe e le sekao se se atlegile sa tlhofofatso ya dilo le boikokobetso.

Ba ba salang morago Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ba ne ba morata, ba motlotla, gape ba morata fela thata mo go gakgamatsang. Mme o ne a tswelwa ka go gakolola barutwana ba gagwe gore ba galaletse Modimo e seng ene. Anas, mongwe wa barutwana ba ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a re gagona ope motho yo ba neng ba morata jaaka Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene), le fa go ntse jalo fa a tla kwa go bone, ba ne ba ka seke ba emelele go mo dumedisa ka gore o ne a sa rate gore ba ka dira jalo, jaaka batho ba bangwe ba direla le batho ba bone ba bagaka.

Pele ga go nna le kakanyo ya katlego ya Islam gape e leng nako ya tshotlego le pugiso, tshotlego, le kgetololo ya ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) le barutwana ba gagwe, o ne a amogela taletso e e kगतलhang. Setlhophapha sa batlhoka tumelo ba eteledi pele, Otba, ba ne ba tla ko go ene ba mo raya ba re: "...fa o batla madi, re tla go batlela madi gore otle o nne muhumi gore feta rotlhe. Fa o batla boeteledi pele retlaa go tsaya jaaka moeteledipele wa rona gape re sa itseele ditshwetso o sa rebola. Fa o batla bogosi, re tlaa go dira kgosi fa godimo ga rona....." Go ne go tlhokafala fela sengwe se le sengwe gotswa go Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) gore o ka se dira, go emisa go ngokela batho mo Islam le go emisa go obamela Modimo a sa mo kopanye le bathusi. A se e ne e ka se nne se se ka kगतलhang motho yo o setseng morago dikhumo tsa selefatshe? A Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a ikakanya pele? A o ne a gana a labile se se botoka mo go se ka maikaelelo? Se se latelang e ne ya nna karabo ya gagwe: **(Mo leineng la ga Allaah, Yo O Bolwelobotlhoko, A le Kutlwelobotlhoko)** Gape o ne a begela Otba ditemana tse dilatelang tsa Kur'an 41: 1-38. Se selatelang ke dingwe tsa ditemana tse:

✦ Tshenolo gotswa go Modimo, Yo O Boutlwelobotlhoko, A le Kutlwelobotlhoko Go-Feta; Buka e mo go yone ditemana di tlhalosiwang ka botlalo; Kur'an ka SeArabea, go batho ba ba itseng, e e fa dikgang tse dimonate le tsiboso, le fa go ntse jalo bontsi jwa bone bo ntse bo leba gosele, ka jalo ga ba reetse. ✦

(Kur'an, 41: 2-4)

Ka nako nngwe gape a fetola kopo ya malomaagwe ya go emisa go ngokela batho mo Islam , karabo ya ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) e ne e papametse mme a sa okaoke: **(Ke ikana ka leina la Modimo, O Malome!, le fa ka baya letsatsi mo letsogong lame la moja le kgwedi mo go la Molema gore ke tlogele se (go ngokela batho go Islam), Ga nkake ka dira jalo go fitlhela ene Modimo a dira gore e gole kgotsa ke ka swa ke ntse ke e sireleta.)**

Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) le barutwana ba gagwe ba palo potlana ba ne ba sokola ka go sotlwa ka lebaka la ngwaga tse lesome le boraro mme ka nako eo batlhoka tumelo ba ne leka go bolaya Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ka dinako tse dintse. Ka nako nngwe ba ne ba leka go mmolaya ka letlapa le le kima mo leneng le sa kgonegale go kukega, ba re ba le letlhala mo tlhogong ya gagwe. Ka nako nngwe ba ne ba leka go mmolaya ka go mo tsenyetsa botlhole mo dijong. Ke eng se se ka tlisang kagiso mo botshelong jo bo ntseng jalo jwa tshotlego mme gape a le setlhabelo ntswa e re morago ga phenyo ya gagwe mo batlhabaneng ba gagwe? Ke eng se se ka tlhalosang boikokobetso le bonolo bo aneng ale jone ka nako ya gagwe ya morago ga phenyo ya baba ba bagagwe mme a nne a gatelela gore phenyo e tla fela ka thuso ya Modimo e seng ka botlhale jwa gagwe. A tse ke tebe go tsa motho a nyoretswe bogaka kgotsa go ipona ene fela?

(6) Go Gola mo go Makatsang ga Islam

Ko phelelong ya kgaolo e, go ka nna maleba gore ke le lemotshe botlhwako jwa gore Islam ka ruri e nnete. Go a itsagale gore ko lefatsheng la USA le lefatshe ka bophara Islam ke yone tumelo e e golang go gaisa. Dintlha tse dilatelang ke dingwe tsa ditshekatsheko tsa dimakatso tse kgolo e:

- “Islam ke yone tumelo e e golang go feta mo lefatsheng la America, tsamaiso le pilara e e lolameng e itshetsetle ya batho ba rona ka bontsi.....” (Hillary Rodham Clinton, *Los Angeles Times*).
- “Ma-Muslim ke setlhophha sa batho ba ba golang ka bonako lefatshe ka bophara.....” (Ba Bureau ya Kgolo ya Batho, *USA Today*)
- “.....Islam ke yone tumelo e e golang go gaisa mo lefatsheng lwa rona.” (Geraldine Baum; *Newsday* Mokwadi wa tsa Tumelo).
- “Islam, Tumelo e e golang go gaisa mo lefatsheng la United States....” (Ari L. Goldman, *New York Times*).

Dimakatso tse di supa tota gore Islam ke tumelo e e tswa go Modimo. Ga se lebaka gore re ka re batho ba ntsintsi ba lefatshe lwa America mafatshe ka go farologana ga one ba ka fetogela fela mo tumelong e ya Islam ba sa tlotlhomisa gore a ke yone ya nnete. Batho ba ba boelang mo tumelong e ke ba mafatshe a a sa tshwaneng, seemo, merafe gape le metsamao ya botshelo. Ba akaretsa bamaranyane, di-professor (bomankge ba thuto), batepolewapi, bakwadi ba dipampiri, mapolotiki, batshamiki ba motshikinyego, le batsa metshameko, jaaka; batabogi, le kgwele ya dinao.

Dintlha tse di boletsweng tse ke dingwe dintlha tse dipopota tse di supang gore tumelo ya gore Kur’an ka nnete ke lefoko lwa Modimo, le gore Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ka nnete ke moporofeta o o rometsweng ke Modimo, gape le gore Islam ka nnete ke tumelo ya Modimo.

Kgaolo Ya Bobedi

DINGWE DIKATSO MO ISLAM

Islam e fa motho dikatso dingwe le batho ka karetsa. Kgaolo e e bega ka dintlha dingwe tse di akotsweng ke motho yo e leng mo Islam.

(1) Lebati le le isang kwa Legodimong le le sa Khutleng

Modimo mo A re Kur'aneng:

﴿ Gape ba bolelele dikgang tse di molemo (O Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene)) bao ba ba nang le tumelo gape ba dira ditiro tse di molemo, gore batla nna mo ga tshingwana ya magodimo (Paradise) tse dielelang metsi a dinokana.... ﴾ (Kur'an, 2:25)

Modimo gape O rile:

﴿ Phadisanelang boitshwarelo jwa Morena wa lona le Legodimo, bophara jwa lone eleng bophara jwa magodimo le lefatshe, le le baakanyeditsweng bao ba ba dumelang mo Modimong le Barongwa ba gagwe.... ﴾ (Kur'an, 57:21)

Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o re boleetse gore yo o kwa tlase ka maemo mo go bao ba ba tlabong ba nna mo Legodimong batlaabo ba atswitswe ka lesome la dikatso go feta se baneng ba na lesone mo lefatsheng le le kakwano, monna kana mosadi o tlaabo a neelwa sepe fela se a se tlhokang ka lesome go feta.⁶ Mme gape, Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne are: {Kwa Legodimong fa go ka lekanang le leoto go tlaa bo go le botoka thata gona le lefatshe le le ka kwano le sengwe le sengwe se se mo go lone.}⁷ O ne gape are: {Kwa Legodimong go na le dingwe tse leitlho lepe le iseng le di bone, tsebe epe e iseng e di utlwe, le tlhaloganyo epe yam oho e iseng e di akanye.}⁸ Gape o rile: {Monna yo a tlaa bong a se lesego kwa Legodimong o tlaa inwa gangwe fela mo Legodimong. Morago ga seo o tlaa botswa: Ngwana wa ga Adam, a o kile wa kopana

⁶ Saheeh Muslim, #188, le Mosnad Ahmad, #10832.

⁷ Saheeh Al-Bukhari, #6568, le Mosnad Ahmad, #13368.

⁸ Saheeh Muslim, #2825, le Mosnad Ahmad, #8609.

le mahutsana? A o kile wa kopana le dikgwetlho dipe fela?” Mme o tla a re: “Nnyaa, ka Modimo, Morena wame! Ga ke is ke kopane le mahutsana ape, gape ga ke is ke kopane le mathata ape.”⁹

Fa o ka tsena ka Legodimo, o tlaa tshela botshelo jwa boitumelo thata jo bo senang malwetse, ditlhabi, kutlobotlhoko, kgotsa lesa: Modimo O tlaabo A itumetse ka wena; gape o tlaa nna teng ka bosakhutlheng. Modimo mo Kur’aneng A re:

✦ Mme bao ba ba dumelang gape ba dira ditiro tsa tshiamo,
Re tlaa ba amogela mo ditshingwaneng tsa Legodimo tse
mo go tsone go eelang dinoka, go nnela ruri teng go ya go ileng.....✦
(Kur’an, 4:57)

Ka kopo etela www.islam-guide.com/hereafter fa o batla dipego ka Legodimo kgotsa botshelo morago ga lesa.

(2) Poloko mo Molelong wa Dihele (Hellfire)

Modimo A re mo Kur’aneng:

✦ Bao ba ba tlhokileng tumelo a bo ba tlhokafala ka seemo se,
lefatsheng le le kakwano le tletse ka gauta ga le kitla le amogelwa
mo go ope fela wa bone le fa ba ka fa gauta eo ele mpho-ya-kgololo.
Ba tlaa nna le katlholo e e botlhoko, gape batlaa tlhoka bathusi. ✦
(Kur’an, 3:91)

Ka jalo, botshelo ke bone jo mo go bone re nang le tshono ya go ka ikgapela Legodimo gape le go falola mo molelong wa dihele, ka gore fa motho a ka tlhokafala a sena tumelo, ga a kake a kgona go nna le tshono ya go boela mo lefatsheng le gore a tle a nne modumedi. Jaaka Modimo a begile mo Kur’aneng ka se se tlaa diragalelang motlhaka tumelo ka letsatsi la katlholo:

✦ Fa o ne ka ba bona fa ba beilwe fa pele ga Molelo (Dihele)
ba ntse bare: “Fa re ne re ka boa (re boelela kwa lefatsheng)! Re ne re ka seke
ra gana go dumela mo ditemaneng tsa Morena wa rona, mme re ne ka nna
bangwe ba ba dumedi!” ✦ (Kur’an, 6:27)

Mme ga go ope yo o tlaa nnang le tshono ya bobedi.

Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne are: (Monna yo o itumetseng thata go feta mo lefatsheng mo go ba ba tlaa bong ba kgethetswe Molelo (Dihele) ka Letsatsi

⁹ Saheeh Muslim, #2807, le Mosnad Ahmad, #12699.

la Katlholo o tlaa inwa mo Molelong gangwe fela. Mme o tlaa botswa: “Ngwana wa ga Adam, a o kile wa bona tshiamo? A o kile wa neelwa Tshegofatso? Mme o tlaa bo a re: “Nnya, ka Modimo, Morena wame!”)

(3) Boitumelo jwa Boammaruri le Kagiso ya Maikutlo

Boitumelo jwa nnete le kagiso dika bonwa mo go ineeleng mo go se se rebotsweng ke Mmopi le Yo O tlhokometseng lefatshe ka bophara. Modimo O rile mo teng ga Kur’an:

✦ Nnete ke gore, mo go gakogelweng

Modimo dipelo di bona boikhutso. ✦ (Kur’an, 13:28)

Le fa go ntse jalo, yo o tlogelang Kur’an o tlaa nna le botshelo jwa tshokolo mo lefatsheng le le ka kwano. Modimo O rile:

✦ Mme yo o tlogela Kur’an, o tlaa nna le botshelo

jo bo thata, gape Re tlaa mo tsosa mo baswing

a le sefofu ka Letsatsi lwa Katlholo. ✦ (Kur’an 20:124)

Se seka tlhalosa gore ke eng batho ba ikgethela go ipolaya ba ntse ba tshela botshelo jo bo nang le dilo tsotlhe tse madi a ka direkang. Sekai, lebelela Cat Stevens (yo jaanong a bidiwang Yusuf Islam), yo pele a neng ele rasekanta wa mmimo wa Pop yo ka nako tse dingwe a neng a amogela go feta \$150,000 (P1, 500 000) ka bosigo bole bongwe. Fa a sena go boela Islam, o ne a bona boitumelo le kagiso, e a reteletsweng ke go mo botshelo jwa dithoto tsa manobonobo.

Go bala Ka batho baba amogetseng Islam re kopa gore le re etele kwa www.islam-guide.com/stories kgotsa o itebaganye le buka e e bidiwang ‘Why Islam Is Our Only Choice’ (Ke Eng Islam Ele Yone Fela E Re E Itlhophelelang). Mo ateseng e ya maranyane le buka e, o ka bala ka dikakanyo le maikutlo a botho ba ba tswang mo mafatsheng a a farologanyeng gape le diemo tse disa tshwaneng ga mmogo le thutego e e sa tshwaneng.

(4) Boitshwarelo jwa Dibe Tsotlhe tse di Fitileng

Fa ope fela a amogela Islam, Modimo O itshwarela dibe tsotlhe tsa gagwe tse di fitileng gape le tse di bosula. Monna o a neng a bitswa Amr o ne a tla kwa go Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a bo a re: “Nnele letsogo lwa gago la moja gore ke tle ke go fe itshepiso yame.” Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a thapolola letsogo lwa gagwe. Amr a ntsha letsogo lwa gagwe. Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a re: (O diragaletsweng ke eng, Amr?) O ne a araba: “Ke ikelela go baya seemo.” Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a botsa: “Ke sefe seemo se o batlang go se baya fa pele?” Amr o ne are: “Gore

Modimo a intshwarele dibe tsame.” Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a re: “Ga o itse gore fa o amogela Islam dibe tsa gago di sutlhiwa tsotlhe?”

Fa o sena go amogela Islam, motho o tla a bo a atswediwa tse di molemo le tse di bosula tse a kileng a di dira go ya ka se se latelang se se setseng se builwe ke Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene): **(Morena wa lona, Yo O Tletseng Tshegofatso le Kgalalelo O na le Kutlwebotlhoko go Feta. Fa ope fela a na le maikalelo a go dira sengwe se molemo mme a sa se dire, ka tso ya go se dira e ya kwala. Mme (katso ya) go menagane ga some go ya kwa go makgolo a le supa a yone kana go feta (eleng katso ya go dira molemo), o tla a kwalelwa. Gape fa mongwe fela a batla go dira bosula mme a seke a bo dira, o tla a kwalelwa tshiamo. Mme fa a e dira, bosula botlaa kwalwa mo melatong ya gagwe kgotsa Modimo O tla a e phimola.**

Kgaolo Ya Boraro

KITSO KA KAKARETSO KA ISLAM

Islam Ke Eng?

Tumelo ya Islam ke go amogela gape le go ikobela dithuto tsa Modimo tse a di senoletseng morongwa wa gagwe wa bofelo Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene).

Ditumelo Dingwe Tsa Islam

1) Go Dumela mo Modimong (yo aleng mogolo)

Ma-Muslim ba dumela mo Modimong A le mongwe, Yo O sa tshwanang le opei, Yo O ka se tshwantshiweng le ope, A sena morwa kana modiri ka Ene, gape ga go ope yo o tshwanetseng go obamelwa fa ese Ene fela. Ke Ene fela Modimo wa nnete, mme yotlhe fela medingwana ga se ya nnete. O na le maina a duleng a aleng mantle fela thata gape e le mareo a tsotlhe tse di ntle. Ga go ope yo o tlhakanetseng boModimo jwa gagwe le Ene, kgotsa mareo a gagwe. Mo teng ga Kur'an, Modimo O ipua A re.

﴿ O re: "Ke Modimo, A le mongwe. Modimo, Yo lebopo lotlhe le lebang kwa go Ene go bona tshotlhe tse di tlhokwang. Ga A tshole e bile ga A a tsholwa ,gape gona yo o tshwanang le Ene." ﴾

(Kur'an, 112:1-4)

Ga ope yo a tshwanetsweng go rapelwa ka epe tsela kana mokgwa, kgotsa go obamelwa fa e se Modimo A le Mongwe, fela.

Kgaolo 112 ya Kur'an e e kwadilweng ka seArabea se se kagabisitsweng (Arabic Calligraphy).

Modimo A le mongwe ke Ene A leng Mogolo, Mmopi, Mmusi, gape Yo e leng Ene A tshedisang sengwe mo lebopong ka kakaretso. O tlhokometse sengwe le sengwe. Ga A tlhoke sepe gotswa go ditshidi tsa gagwe, mme ditshidi tsa gagwe dileba Ene go bona tsotlhe tse di ditlhokang. Ke Moutlwa-tsotlhwe, Mmona-tsotlhwe, Moitse-tsotlhe. Ka tsela e e senang bokoa, Kitso ya Gagwe e akaretsa dilo tsotlhe, tse di mo pontsheng le tse di sephiri, tse di mo phatlalatseng le tse di fitlhegileng. O itse se se diragetseng, se se tlaa diragalang, gape le gore se tlaa diragala jang. Ga go sepe se se diragalang mo lefatsheng fa e se ka thata ya Gagwe. Se A se rebolang se a diragala, se A sa se reboleng ga se diragale mme se kake sa tlhola se diragala. Thebolo ya Gagwe e fa godimo ga thebolo ya ditshidi tsotlhe. O na le maatla mo godimo ga sengwe le sengwe, e bile O kgona go dira sengwe le sengwe. Ke Yo o Bonolo go gaisa, Yo o Kutlwelobotlhoko go gaisa, gape Yo O thusang go feta. Mo dipegong dingwe tsa ga Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene), re bolelelwa gore Modimo O kutlwelobotlhoko mo ditshiding tsa Gagwe go feta motsadi mo ngwaneng wa gagwe. Modimo O tsamaisa dilo ka semolao e seng ka kgatelelo. O botlhale thata mo go tshotlhe tse a di dirang le tse a direbolang. Fa motho a batla sengwe fela mo Modimong o tshwanetse go se kopa mo Modimong ka sebele e seng go kopa mongwe gore a tsene fa gare ga gagwe le Modimo go mmuelela le Ene.

Modimo ga se Jeso, gape Jeso ga se Modimo. Le Jeso tota o ganeditse se. Modimo A re mo Kur'an:

✦ Ka ruri, ba dule mo tumelong ba ba rileng: “Modimo ke *messiah* (Jeso), ngwana wa ga Maria.” *Messiah* o rile: “Bana ba Israela, obamelang Modimo, Morena wame le lona. Yo o golaganyang bangwe le Modimo mo kobamong, ka jalo Modimo ga a kake a mo amogela mo Legodimong, e bile motse wa gagwe ke Molelo (Dihele). Go ba ba dirang bosula, ga gona gonna le bathusi.” ✦
(Kur'an 5:72)

Islam e ganetsa gore Modimo O ne ikutsha ka letsatsi la bosupa ka nako ye A neng a tlhola lefatshe, gore O ne A lwantshwana le moangele wa gagwe, le gore O logela batho segwenegwene, kgotsa O tshidile mo sethong e le motho. Islam le yone e ganetsa gore Modimo O ne A le mo seemong sa setho. Tsotlhe tse ra re di botlhabetse mo tumelo. Modimo ke ene fela Yo A leng mogolo ka bogolo jwa gagwe. O kgakala le go nna le bokoa. Ga A nke A lapa. Ga A nke A otsela ebile gape boroko ga bo nke bo Mo tsena.

Lefoko le lwa se-Arabea le go tweng *Allaah* le raya Modimo (Yo e leng Ene fela, gape eleng Ene fela wa nnete Yo O tlhodileng lefatshe ka bophara). Leina le eleng *Allaah*, la Modimo, le dirisiwang ke yo o buang se-Arabea, botlhe ma-Muslim le Bakeresete ba ma-Arabea. Lefoko le ga le a direlwa go bitsa sepe fa e se Modimo e leng Ene wa nnete. Lefoko le la seArabea *Allaah* le bonala mo Kur'an go feta dikete tse pedi, lekgolo le masome a matlhano (2150 times). Ka se-Aramaic, teme e e gaufi thata le se-Arabea gape ke puo e Jeso a neng a e bua gangwe le gape, Modimo o bitswa gotwe *Allaah*.

2) Tumelo mo BaEngeleng:

Ma-Muslim ba dumela gore Baengele ba a tshela gape ke ditshidi tse ditlotlwang fela thata. Baengele ba obamela Modimo A le nosi fela, ba tlotla Ene fela, gape ba dira se A se barebolelang fela. Mobaengeleng gona le yo a bidiwang Gabariele (Gabriel), yo eleng ene a romilweng go tliša Kur'an kwa go Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene).

3) Tumelo mo Dibukeng tsa Modimo tse di Senotsweng

Ma-Muslim ba dumela gore Modimo O senotse dibuka go Barongwa e le bopaki go rona batho gape e le tsela ya go ba tsenya, mo tseleng. Nngwe ya dibuka tse ke Kur'an, e Modimo a e senoletseng Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene). Modimo O file lefoko gore O tlaa sireletsa buka e ya Kur'an go sepe se ka e kgotlelang kgotsa sa e senya. Modimo O rile:

﴿Ka nnete, Re rometse Kur'an, gape
Re tlhotlhomisa gore Re tla A e sireletsa
(gore e seka ya kgotlelwa)﴾ (Kur'an, 15:9)

4) Tumelo mo Baporofeteng le Barongwa ba Modimo

Ma-Muslim ba dumela mo baporofeteng le barongwa ba Modimo, go simolola kwa go Adamo (Adam), le Noah (Nuh) a le moteng, Abrahamo (Ibrahim), Ishmaela (Ismail), Isaka (Ishaq), Jakoba (Yacub), Moshe (Musa), gape le Jeso (Issa ngwana wa ga Maria) (A kagiso e nne le bone). Mme molaetsa wa bofelo gotswa go Modimo e leng wa bofelo go batho ka kakaretso, e leng go rurufatsa molaetsa o wa bosakhutlheng, o ne wa senolelwa Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene). Ma-Muslim ba dumela gore Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke moporofeta wa bofelo wa Modimo, jaaka Modimo O rile:

﴿Muhammad ga se Rre wa ga ope wa banna ba lona,
mme ke Morongwa e bile ke moporofeta wa bofelo
wa Modimo.﴾ (Kuran, 33:40)

Ma-Muslim ba dumela gore baporofeta botlhe le barongwa ba Modimo ba tlhodilwe le go gore ga ba bomodimo bope jaaka Ene Modimo.

5) Tumelo mo Letsatsing lwa Katlholo

Ma-Muslim ba dumela mo Letsatsing lwa Katlholo (letsatsi lwa tsogo mo baswing) fa batho ka kakaretso fa batho ba tla a bo ba tsoga mo baswing gore ba tle ba fe bopaki jwa ditumelo tsa le ditiro tsa bone.

6) Tumelo mo Al-Qadar:

Ma-Muslim ba dumela mo Al-Qadar, e leng tumelo mo go tse di tla a diragalang ka fa go rateng ga Modimo A le Mongwe (thata le thato ya Modimo), mme tumelo e ga e reye gore batho ga bana thata e e leng ya bone. Ka seo, Ma-Muslim ba dumela gore Modimo O file batho thata ya go ka itlhophela. Se se raya gore ba kgona go itlhophela magareng ga se se siameng kgotsa se se bosula gape ba tshwanetse go ikarabela ditshwetso.

Tumelo e ya tseo ditlaa diregang e akaretsa dingwe di ka nna nne tse di latelang: 1) Modimo O itse dilo tsotlhe. O itse se se setseng se diragetse gape le se setlaa diregang. 2) Modimo O kwadile tsotlhe tse di diragetseng le tsotlhe tse di tla a diragalang. 3) Sepe fela se Modimo A rebolang gore se direge se a direga, gape se A sase reboleng ga se direge. 4) Modimo O tlhodile dilo tsotlhe.

Ka kopo etela www.islam-guide.com/beliefs fa o batla go itse go feta fa.

A gona le Motswedi Mongwe gape o o Boitshepo Gona le Kur'an?

Ee. Ke *Sunnah* (se Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a se buileng, direleng, kgotsa a se letleletseng) ke motswedi wa bobedi o o tlhomamisitsweng mo Islam. *Sunnah* e tlhamilwe ka *Hadeeths*, e leng dipego tse di tshephegileng ka barutwana ba ga Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ka se a se buileng, a se dirileng, kgotsa a se letleletseng. Tumelo mo *Sunneng* (*Sunnah*) ke tumelo ya tshimologo e e botlhokwa mo Islam.

Dikai tsa Dipego tsa ga Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene)

- {Badumedi, mo leratong, kutlwelobotlhoko, gape le bomolemo mo go ba babngwe ka bo bone fela jaaka mmele: fa karolo nngwe e lwala, mmele otlhe o amogana go tlhoka boroko le go opiwa ke tlhogo.}¹⁰
- {Badumedi ba ba kgethegileng ka tumelo ke ba ba nang le maitshwaro a a atlegileng. Ebile ba ba atlegileng ke ba ba boitshwaro jo bontle go feta mo basading ba bone sentle.}¹¹

¹⁰ *Saheeh Muslim*, #2586, le *Saheeh Al-Bukhari*, #6011.

¹¹ *Mosnad Ahmad*, #7354, le *Al-Tirmizi*, #1162.

- {Ga go ope mo go lona o e leng modumedi (ka phelelo) go fitlhelela a ratela modumedi ka ene se a se ithatelang.}¹²
- {Ba ba kutlwelobotlhoko ba utlwela botlhoko ke Yo O kutlwelobotlhoko go feta. Supeetsa batho kutlwelobotlhoko mo lefatsheng, Modimo le wena o tlaa go utlwelobotlhoko.}¹³
- {Go fa mokaulengwe monyenyo ke mpho....}¹⁴
- {Lefoko lwa tshiamo ke mpho.}¹⁵
- {Ope fela yo o dumelang mo Modimong le Letsatsi lwa Katlholo o tshwanetswe go direla moagisanyi wa gagwe tshiamo.}¹⁶
- {Modimo Ga A lo atihole ka ditebego tsa kgotsa dikhumo tsa lona, mme O leba mo teng ga dipelo tsa lona le ditiro tsa lona.}¹⁷
- {Duela mmereki wa gago pele ga mofufutso wa gagwe o kgala.}¹⁸
- {Monna o ne a tsamaya mo tselaneng mme utlwa a tshwerwe ke lenyora. Fa a goroga fa sedibeng, a okomela mo go sone, a tsena mo go sone a nwa metsi go fitlhela a kgotsafala, mme ya re tswa fa mo go sone a bona ntsa e ntshitse loleme, e ne e lwatswa seretse e leka go nwa foo go ikgalolola lenyora. Monna o o ne a re: "Ntsa e tshwerwe ke lenyora le le neng le ntshwere." Ka jalo o ne boela mo sedibeng gape, a tlatsa setlhako sa gagwe ka metsi, mme a nosa ntsa. Ka jalo, Modimo A mo leboga mme A moitshwarela dibe tsa gagwe.} Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a botswa: "Morongwa wa Modimo, a re akgolelwa go supa l'kutlwelobotlhoko mo diphologolong?" O ne are: "Go na le katso mo go utlweleng ditshidi dipe fela kgotsa batho."¹⁹

Islam ya Reng ka Letsatsi lwa Katlholo

Jaaka Bakeresete, Ma-Muslim ba dumela gore botshelo jwa lefatshe le reng mo go lone ke kgwetlho le teko ya go ipaakenyetsa botshelo jo bo tlang. Botshelo jo ke teko ya mongwe le mongwe ya botshelo go ipaakanyetsa botshelo jo bo tlang morago ga lesa. Letsatsi le tla a tla le eleng gore lefatshe ka bophara le tla ya bokhutlong mme baswi ba tsoge gore ba atlholwe ke Modimo. Letsatsi le e tla a bo e le tshimologo ya botshelo jo bo sa khutlheng. Letsatsi le ke Letsatsi lwa Katlholo. Ka letsatsi leo, batho botlhe ba tla a atswiwa ke Modimo a lebile tumelo ya bone le ditiro tsa bone.

¹² Saheeh Al-Bukhari, #13, le Saheeh Muslim, #45.

¹³ Al-Tirmizi, #1924, le Abu-Dawood, #4941.

¹⁴ Al-Tirmizi, #1956.

¹⁵ Saheeh Muslim, #1009, le Saheeh Al-Bukhari, #2989.

¹⁶ Saheeh Muslim, #48, le Saheeh Al-Bukhari, #6019.

¹⁷ Saheeh Muslim, #2564.

¹⁸ Ibn Majah, #2443.

¹⁹ Saheeh Muslim, #2244, le Saheeh Al-Bukhari, #2466.

Ba ba tlhokafalang ba dumela gore “Ga gona ope modimo kwa ntle ga Modimo, gape le gore Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke Morongwa (Moporofeta) wa Modimo” mme Ma-Muslim ba tla a atswiwa mo letsatsing leo ka go amogelwa mo Legodimong ka bo sa khutlhing, jaaka Modimo a setse A rile:

✦ Ebile ba ba dumelang le go dira tse di molemo,
ke baagedi ba Legodimo (Paradise), ba tla a nna mo go Lone ka
bo sa khutlheng. ✦ (Kur’an 2:82)

Mme ba ba tlhokafalang ba sa dumele gore “Ga go modimo ope kwa ntle ga Modimo wa nnete, gape Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke Morongwa (moporofeta) wa Modimo” kgotsa e se ma-Muslim ba tla a latlhegelwa ke Legodimo ka bo sa khutlheng mme ba tla a romelwa kwa diheleng (hellfire), jaaka Modimo A rile:

✦ Gape yo o tlaa senkang tumelo kwa ntle ga Islam, ga e kake
ya amogelwa gotswa mo go ene, mme o tla a nna mongwe w aba ba
latlhegetsweng mo Botshelong jo bo Latelang. ✦ (Kur’an 3:85)

Mme O buile gape A re:

✦ Bao ba ba tlhokileng tumelo mme ba tlhokafala ba ntse jalo,
lefatshe le tletse ka gauta ga le na go amogelwa gotswa mo go
bone fa e le gore e ka tlisiwa e le tuelo ya kgololo. Go tla a nna le
katlholo e e botlho fela thata, gape ba tla a tlhoka ba thusi. ✦
(Kur’an 3:91)

Mongwe o ka botsa, ‘Ke dumela gore Islam ke tumelo e e siameng, mme fa e le gore ke ka amogela Islam, ba lesika lwa me, ditsala tsa me, gape le batho ba bangwe ba ka nkgala gape ba nje setshego. Ka jalo fa ke se amogele Islam, a ke ka tsena ka ‘Legodimo’ mme ka sireletsega mo molelong wa dihele (Hellfire)? Karabo ke gore se Modimo (yo aleng mogolo) a se buang mo temaneng e e fitileng: **“Mme yo o tla a senkang tumelo kwa ntle ga ya Islam, Ga e kake ya letlelelwa go tswa mo go ene mme o tla a o tla a nna yo a tla a latlhegelwang mo botshelong jo bo latelang morago ga jo.”**

Morago ga go romela Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) gore a biletse batho mo Islam. Modimo ga a amogele kgolagano ya tumelo epe fela kwa ntle ga Islam. Modimo ke Ene Motlhodi e bile Ke Motshidisi. O re tlohetse tsotlhe tse di mo lefatsheng. Ditshegofatso tsotlhe le dilo tse di siameng tse re nang natso di tswa kwa go Ene. Jaanong morago ga se, fa ope fela a gana go dumela mo Modimong, Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene), kgotsa tumelo ya

gagwe eleng Islam, ke gone fela gore a tseye katlholo e e maleba mo botshelo jo bo tlang morago ga jo. Nnete ke gore, tiro ya go tlholwa ga rona ke go obamela Modimo A le mongwe fela gape le go mo obamela, jaaka A buile mo Kur'an e e Molemo (51:56).

Botshelo jwa gompiano jo re botshelang bo bo khutshwane. Batlhoka tumelo ka nako ya katlholo ba tla a akanya gore botshelo jo ba botshidileng mo lefatsheng botsere letsatsi kgotsa sephatlho sa lone, jaaka modimo A rile:

﴿ Ene (Modimo) O tla A re: “Ke dingwaga tse kae o ntse o tshela mo lefatsheng?” Ba tlaare: “Re tshidile letsatsi kgotsa karolo ya letsatsi...” ﴾ (Kur'an 23: 112: 113)

Gape O ne A re:

﴿ Le ne akanya gore Re le dirile fela mo metlaeng (go sena lebaka), gape ga lena go boela kwa go Rona (mo botshelong jo bo tlang)? Ka jalo, Modimo ke Yo O kwa godimodimo, Kgosi ya Nnete. Ga ope yo o tshwanetseng go obamelwa fa e se Ene fela... ﴾
(Kur'an, 23; 115: 116)

Botshelo jo bo tlang morago ga jwa gompiano ke botshelo tota. Ga se jwa semoya fela mme gape ke jwa nama. Re tla a tshela koo ka moya le mmele. Fa re tshwantshanya lefatshhe le botshelo morago ga jo, Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o rile:

{Boleng jwa botshelo jo fa bo tshwangtshangwa le botshelo morago ga jo ekare ke se sesalang mo monwaneng wa gagwe fa o o tsenya moteng ga lewatle o bo o o ntsha.} Seo raya gore, tshwangtshanyo ya botshelo jo le botshelo morago ga jo e kare ke marothodi fela a metsi fa go tshwantshangwa le lewatle.

Motho o ka nna Mo-Muslim Jang?

Motlhofo fela fa o bua ka maitlamo o re, *“la ilaha illah Allaah, Muhammad rasoolu Allaah,”* mongwe o ka amogela Islam mme a nne Mo-Muslim. Fa o bua jaana o raya gore *“Ga gona modimo (wa disetwa) ope wa nnete fa e se Modimo (yo aleng mogolo) (Allaah), gape Muhammad ﷺ ke Morongwa (Moporofeta) wa Modimo (yo aleng mogolo).”* Karolo ya ntlha, *“Ga gona modimo wa nnete fa e se Modimo,”* e raya gore ga go ope yo o nang le tshwanelo ya go obamelwa kwa ntle ga Modimo A le mongwe, gape Modimo ga a na bathusi kgotsa morwa. Go nna Mo-Muslim, o tshwanetse gore gape a:

- Dumela gore Kur'an e e Molemo ke lefoko lwa Modimo, e e senotsweng ke Ene.
- Dumela gore Letsatsi lwa Katlholo (Letsatsi lwa Tsogo) ke lwa nnete gape le tla a tla, jaaka Modimo A solofeditse mo teng ga Kur'an.

- Amogele Islam e le tumelo ya gagwe.
- Seka a lebisa thapelo ya gagwe go ope fela fa e se Modimo.

Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o rile: {Modimo O itumela thata fa mongwe wa lona yo o nang le boikotlhao jwa go dira dibe a leba kwa go Ene (Modimo) go ikopa boitshwarelo gona le mongwe wa lona a ne a ka ikutlwa fa a palame kammela mo nageng, mme e sie, e tshotse dijo le metsi, mo a itlhobogang gore a e ka boa. A tsamaele gaufi le moriti wa setlhare go ikhutsa (a emetse lesa), ka o tla a bo a sena tshepho ya gore o tla a bona kammela ya gagwe. Morago, fa santse a le mo nakong ya dikakanyo tse di mafaratlhatlha (tse ketsaetsego), fela jalo e bo e iponatsa fa pele ga gagwe! Ka jalo a etshware ka ditomo mme a lele ka selelo se segolo sa boitumelo; "Modimo wame!, O motlhanka wame ebile nna ke Morena wa gago!" Phoso ya gagwe etswa mo boitumelong jwa gagwe.²⁰

Puo e e reng, "Ga gona modimo ope kwa ntle ga Modimo wa nnete, gape Muhammad ke Morongwa (Moporofeta) wa Modimo (yo aleng mogolo). E kwadilwe fa godimo ga lebatl." E kwadilwe fa godimo ga lebatl.

Kur'an E ka ga Eng?

²⁰ Saheeh Muslim, #2747, le Saheeh Al-Bukhari, #6309.

Kur'an, lefoko lwa bofelo le le senotsweng ke Modimo, ke yone motswedi wa tumelo ya Mo-Muslim le ditiro tsa kobamo. E itebagantse le ditlhogo tse di akaretsang batho ka kakaretso: Boleng jwa go nna bothale, kgobokano ya ditumelo, kobamelo, ditsamaiso tsa kgwebo, molao, e.t.c., mme se seleng teng ke gore e itebagantse le Modimo le ditshidi tsa gagwe. Le fa gontse jalo, e itebantse gape le go fa ditselana le dithuto tse ditseneletseng go sechaba se se rekegelang tsamaiso ya melao, botho go batho, tsela ya kgwebo e e senang bokukuntshwane.

Lemoga gore Kur'an e senoletswe Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo enne le ene) ka se-Arabea fela. Ka jalo, epe fela tlhanolo, e ka nna Sekgowa kgotsa teme epe fela, ga se Kur'an, kgotsa lephata lwa Kur'an, mme fela ke tlhanolo fela ya se Kur'an e se begang. Kur'an e teng fela ka se-Arabea se e senotsweng ka sone.

Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) Ke Mang?

Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o tsholetswe kwa Makkah ka ngwaga wa 570. Ka gore rragwe o ne a tlhokafetse pele ga a tsholwa gape mmagwe le ene o ne a tlhokafala moragonyana Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a sena go tsholwa, o ne a godisiwa ke malommagwe yo a neng atswa mo morafeng yo o neng o tlotlega wa Kurayish. O godisitswe a sena thuto epe, a sa itse go bala le go kwala, mme a nna jalo go fitlhela a tlhokafala. Batho ba gagwe, pele ga tsamayo ya gagwe e e botlhokwa ya boporofeta, bane ba sa itse tsa maranyane gape bontsi jwa bone bane ba sena thuto epe. Fa a ntse a gola, o ne a itsiwe thata ka go bua nnete, a dira se a se buang, a tshephagala, a le pelotlhomogi, gape a le bonolo. O ne a tshephagala mo aneng a bitswa motshephegi. Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ene e le modumedi tota, gape one a ganetsana le go rapela medimo ya disetwa ga sechaba sa gagwe.

Fa a le dingwaga dile masome a a mane, Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a amogela tshenolo ya gagwe ya ntlha gotswa go Modimo a rometse Moengele Gabariele. Tshenolo e ene ya tswelole ka sebaka sa dingwaga dile masome a a mabedi le boraro, gae e kopane yotlhe (tshenolo e) e bitswa gotwe ke Kur'an.

Ntlho ya Thapelo (Masjid) ya ga Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) kwa Madinah.

Fela fa a simolola go bala Kur'an gape le go ruta ka nnete e Modimo a mo e senoletseng, ene le setlhophha sa bao ba ba mosalang morago bane ba kgokgontshiwa thata ke batlhoka tumelo. Kgokgontsho e ene ya gola fela thata mme ya tswelela ka dingwagangwaga go fitlhla ka ngwaga wa **622** Modimo A ba fa taolo ya gore ba tsee leoto go fuduga fa ba neng ba le teng. Go fuduga go tswa mo Makkah go ya kwa toropong ya Madinah, 260 miles go ya bokone, tshwaa tshimologo ya 'kalendara' ya ma-Muslim.

Morago ga dinwaga di le mmalwa, Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) le ba ba barutwana ba gagwe bane ba kgona go boela kwa Makkah, kwa ba neng ba itshwarela bo baba ba bone. Pele ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a tlhokafala, fa a le dingwaga di le masome a marataro le boraro, kgaolo e e kgolo ya Arabea ba ne ba setse ba le ma-Muslim, gape morago ga dingwaga di le lekgolo fa a sena go tlhokafala, Islam e ne e setse e goletse kwa lefatsheng la Spain kwa Bophirima gape le bokgakala jwa Botlhaba jaaka China. Magareng ga mabaka a kgolo e e bonako gape e le ya kagiso ke gore Islam e ne e le ya nnete gape e tlhatswegile fa go lebilwe ditumelo tse di mo go yone. Islam e laletsa go dumelo mo Modimong fela A le mongwe, Yo E leng Ene A tshwanetseng go obamelwa.

Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) e ne e le sekao sa go dira se a se buang, a sena kgethololo, a le kutlwelobotlhoko, ana le kelelelo, nnete, gape e le mogaka. Le fa e ne e le rre fela, one a le kgakala thata le botho jo bo bosula gape a tshelela Modimo gape le katso ya botshelo jo bo tlang morago ga jo. Gofeta fa, mo ditirong tsa gagwe le ditumalano, o ne ka nako e ntsi a le kelotlhoko thata gape ebile a boifa Modimo.

(Ka kopo re etele kwa www.islam-guide.com/muhammad fa o batla go itse go feta fa ka Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene).

Kanamo ya Islam e Amile Jang go Gola ga Maranyane?

Islam e rotloetsa motho go dirisa maatla a gagwe a botlhale gape le go itshekatshekela ka bo ene. Mo dingageng di se kae tsa go gola ga Islam, ditsamaiso tsa setho tse dikgolo gape le bo-mmadikolo di ne di atlegile. Go kopana ga dikakanyo tsa Botlhaba (Asia) le Bophirima (Europa le Amerika), gape le dikakanyo tsa segompiano le tse dikgologolo, dine tsa tlisa kgatelo pele ya tsa melemo, dipalo, maranyane a lebopo (physics), dinaledi (astronomy), tsa lefatshe (geography), ditshwantso tsa dikago, botaki, tsa padi, history. Ditsamaiso tse dintsi tse ditshwanang le algebra, dinomere tsa se-arabea, gape le go dirisa nomere ya zero (e e leng botlhokwa

The Astrolabe: E ke nngwe ya didirisiwa tse dibotlhokwa tse didirilweng ke ma-Muslim e e neng dirisiwa thata kwa Bophirima (Europa le Amerika) go fitlhela mo gompiano.

Dingaka tsa Ma-Muslim di ne di itebaganya thata le tsa learo (surgery) gape ba tlhabolola ditshipi tsa learo jaaka go supilwe mo setshwantshong se.

mo go tsa dipalo (mathematics)), di ne tsa anamisiwa kwa mafatshe a Europa pele a tlabologa go tswa mo mafatsheng a ma-Muslim. Ditshipi tsa mafaratlhatlha tse di neng di diretse go tlhofofatsa ditemogo tsa go tsamaya dikgala tse dileele mo lefatsheng tsa Europa, jaaka 'astrolabe', quadrant, le mebepe (navigational maps), dine tsa godisiwa ke ma-Muslim.

Ma-Muslim ba Dumela Eng Ka Jeso?

Ma-Muslim ba tlotla thata gape ba rata Jeso (kagiso e nne le ene). Ba mo tsaya e le mongwe wa barongwa ba bagaka ba Modimo go batho ka kakaretso. Kur'an e rurufatsa tsholo ya gagwe ya mosadi yo a iseng a kgomiwe ke monna ope (virgin birth), gape kgaolo mo Kur'an e biditse ka mmagwe e leng 'Maryam' (Mary). Kur'an e bega ka tsholo ya ga Jeso jaana:

✦ (Gakologelwa) fa baengele bane bare: "Marea, Modimo

O go fa dikgang tse di molemo tsa lefoko le le tswang go Ene (Modimo), o leina lwa gagwe e leng Messiah Jeso, ngwana wa ga Marea, le le tla a amogelesegang mo lefatsheng le le le Latelang, gape o tlaa tlisiwa gaofi (le Modimo). O tla a bua le batho go simolola boseeng le fa e le monna, gape ke mongwe wa ba ba dirang tshiamo." O ne are: "Morena wame, ke ka nna jang le ngwana ke ise ke kgongwe ke ope?" O ne a re: "Fela jalo (go tlaa nna jalo). Modimo O tlhola se A se batlang ka thata ya Gagwe. Fa a batla sengwe se diragala, O se raya fela A re, (Direga) A bo se diragetse. ✦

(Kur'an, 3: 45-47)

Jeso o tshotswe ka dimakatso ka thebolo ya Modimo, thebolo e tshwanang le e e tlhodileng Adam gore a nne motho mme a sena Rragwe kgotsa Mmagwe. Modimo O rile:

✦ Seemo sa ga Jeso mo Modimong se tshwana

le seemo sa ga Adam. O motlhodile ka lerole, a bo A moraya A re, "Nna" mme o ne a nna motho. ✦ (Kur'an, 3:59)

Ka nako ya tsamayo ya boporofeta ba gagwe, Jeso o dirile Dimakatso. Modimo O re bolelela gore Jeso o ne a re:

“Ke tlile ko go lona ka sekao gotswa go Morena wa lona.

Ke le direla setshwantsho sa nonyane ka mmopa, ke budulela mo go sone mowa, mme e nna nonyane ka tetla ya Modimo. Ke fodisa batlhoka pono go tswa bongwaneng gape le lepero. Gape ke tsosa baswi mo lesong ka tetla ya Modimo. Gape ke le bolelela se letshwanetseng go seja gape le se letshwanetseng go se baya mo dintlong

tsa lona.....” (Kur’an, 3:49)

Ma-Muslim ba dumela gore Jeso o ne a seka a bapolwa. E ne e le maitlamo a bo baba ba ga Jeso go mmapola mo sefaponong, mme Modimo A mothusa gape ka go mo tlhatlosetsa kwa godimo go Ene. Mme sebopego se se tshwanang le Jeso sa bewa mo monneng mongwe. Bo baba ba ga Jeso ba ne ba tsaya ene monna yoo mme ba bapola ene mo sefaponong ba mmolaya, ba akanya gore ke Jeso. Modimo O ne A re:

.....Ba rile: “Re mmolaile Messiah Jeso, ngwana wa ga

Marea, morongwa wa Modimo.” Ga baa mmolaya, kgotsa go mo bapola mo sefaponong, mme setshwano sa gagwe se ne sa bewa mo monneng yo mongwe

(mme ba bolaya ene monna yo).... (Kur’an, 4:157)

Ope le fa e le Muhammad ﷺ kana Jeso (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba ne ba sa tla go fetola ditumelo tse di kgobokantsweng tse di leng teng tsa tumelo ya go dumela mo Modimong a leng mongwe fela, tse di tlileng ka baporofeta ba pele, mme fela go netefatsa le go e nchafatsa.

Ke Al-Aqsa Masjid kwa Jerusalem.

(Ka kopo re etele kwa www.islam-guide.com/jesus fa o batla go itse go feta se ka Jeso mo Islam)

Islam ya ka 'Botsuuludi'?

Islam ke tumelo ya kutlwelobotlhoko, ga e letlelele 'botsuuludi'. Mo teng ga Kur'an, Modimo A re:

✦ Modimo ga A lo kganele go supa bopelontle gape
le go dumalana tsela e e lolameng le bao ba ba iseng ba
lo lwantshe ka tumelo gape ba sa lo koba mo malwapeng
a lona. Modimo O rata ba ba dumalanang ka thokgamo
go sena kgatelelo. ✦ (Kur'an, 60:8)

Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a kganela masole go bolaya basadi le bana²¹, mme o ne a tle a ba fe lefoko: {...lo lwa seka dira bolalome, lo seka lwa feteletsa, lo seka lwa bolaya ngwana yo e leng gone a tsholwang.}²²

Gape o ne a re: {Ope fela yo o ka bolayang motho yo o nang le tumalo le ma-Muslim ga a kake a utlwa monko wa 'Legodimo', ntswa monko wa teng o ka utlwala mo lobakeng lwa loeto lwa masome a a mane a dingwaga.}²³

Gape, Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o kganetse go otlhaya ka molelo.²⁴

Ene yare nako nngwe, a balolola polao ya motho e le sebe sa bobedi mo go tse ditona, gape o ne a tsibosa gore ka Letsatsi lwa Katlholo, {Ditsheko tsa ntlha tse ditla a sekesiwang magareng ga batho ka Letsatsi lwa Katlholo e tla a bo e le tsa tshololo ya madi.}²⁵

Ma-Muslim e bile ba rotloediwa go nna lorato mo ditshiding gape ba kganelwa go di utlwa botlhoko. Ka nako nngwe Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne are: {Mosadi mongwe o ne a otlhaiwa ka gore o ne tswaletse katse go fitlhela e tlhokafala. Fela ka tiro e, a bo a isiwa kwa diheleleng. Fa a tswaletse katse e o ne a sa e fa dijo kana metsi, le fa e le go e golola gore e je ditshidinyana tse dinnye tsa lefatshe.}²⁶

Gape o ne a re monna mongwe o ne a fa ntsa e e neng e tshwerwe ke lenyora, mme Modimo a mo itshwarela fela ka lebaka le. Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a botswa: "Morongwa wa Modimo, a gona le katso mo go supeng kgathalo mo diphologolong?" O ne a re: {Gona le katso mo go nneng pelontle mo diphologolo tse ditshelang kgotsa motho.}²⁷

²¹ Saheeh Muslim, #1744, le Saheeh Al-Bukhari, #3015

²² Saheeh Muslim, #1731, le Al-Tirmizi, #1408

²³ Saheeh Al-Bukhari, #3166, le Ibn Majah, #2686

²⁴ Abu-Dawood, #2675

²⁵ Saheeh Al-Bukhari, #6871, le Saheeh Muslim, #88.

²⁶ Saheeh Muslim, #2422, le Saheeh Al-Bukhari, #2365

²⁷ Saheeh Muslim, #1955, le Al-Tirmizi, #1409

Go tlaleletsa, fa o bolaya phologolo go e ja, Ma-Muslim ba rutiwa go dira jalo ka tsela e e ka setshoseng phologolo gape e sa sokole. Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o rile: **{Fa o bolaya phologolo ka thipa, dira jalo ka tsela e e bonolo. O tshwanetse go loetsa thipa go e dira bogale gore phologolo e seka ya sokola.}**

Mo leseding lwa tse le dingwe tsa mokwalwa mo Islam, tiro ya go tsenya letshogo mo dipelong tsa batho ba ba senang dibetsa ba sena go iphemela, go thuba dikago dipe fela, go thuntsha batho ba ba senang molato e leng banna, basadi, gape le bana ga go letlelelwe gape gago ratiwe ditiro tse mo Islam le Ma-Muslim. Ma-Muslim ba sala morago tumelo ya kagiso, kutlwelobotlhoko, gape le boitshwarelo, gape bontsi jwa bone ga se sepe se ba se itseng fa go tsena mo go tsa ntwana tse batho ba di amanyang le Ma-Muslim. Fa mo-Muslim a ka dira tiro e ya 'botsuuludi', motho yo o tlaa bo a le molato wa go tloa molao wa islam.

Ditshwanelo tsa Batho Le tsa Tekatekano mo Islam

Islam e neela motho ditshwanelo tse dintsi. Tse dilatelang ke dingwe tsa ditshwanelo tse Islam e disireletsang.

Botshelo le dithoto tsa batho botlhe mo lefatsheng le le busiwa ka molao wa Islam di botlhokwa fela thata mo mong wa tsonealasege gore a ke mo-Muslim kana ga se ene. Islam gape e sireletsa tlotla ya motho. Ka jalo, mo Islam, go rumula ba bangwe kgotsa go tshega ka ba bangwe ga go letlelelwe. Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a re: **{Ka Nnete madi a lona, dithoto tsa lona, gape le tlotla ya lona dibotlhokwa.}**²⁸

Kgethololo ka letso lwa mmala ga e letlelelwe mo Islam, ka gore Kur'an e bega ka tekatekano ya batho ka ditsela tse dilatelang:

﴿ Batho ka kakaretso, Re lo tlhodile gotswa mo
monneng le mosadi gape re le dirile ditchaba
le merafe gore le tle le itsane. Ka nnete, ba tlotlegang go gaisa
mo go lona mo Modimong ke ba ba nang le poifo Modimo. Ka nnete,
Modimo O Itse-tshotlhe, O Lemoga-tshotlhe ﴾
(Kur'an, 43:13)

Islam e kgatlhanong le go bewa ga batho kana merafe fa godimo ba bangwe ka mabaka a khumo ya bone, maatla, kgotsa morafe. Modimo O tlhodile batho ka tekatekano ba ba tshwanetsweng go farologangwa fela ka tumelo le poifo Modimo. Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene)

o ne a re: **{Batho! Modimo wa lona O mongwe fela gape rralonamogolo (Adam) o mongwe. Mo-Arabea ga a botoka mo go ope yo e seng Mo-Arabea gape yo e seng Mo-Arabea ga a botoka mo go yo e leng Mo-**

²⁸ Saheeh Al-Bukhari, #1739, le Mosnad Ahmad, #2037

Arabea, gape yo a leng mohibidu (motho mosweu) ga a botoka mo go yo a leng motho montsho gape motho montsho ga a botoka mo go yo o mohibidu, fa eseng fela ka poifo Modimo.}²⁹

Mathata a a matona a a re lebaganeng re le batho lefatshe ka bophara ke kgethololo ya letso lwa mmala. Mafatshe a a tlabologileng a na le bokgoni jwa go isa motho kwa ngweding mme ga bana bokgoni jwa go emisa motho go tlhowa gape le go lwantsha ba bangwe. Fa e sale ka dinako tsa Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene). Islam e bontshitse ka bonokopila gore kgethololo e ka emisiwa jang. Loeto lwa ngwaga le ngwaga lwa phuthagano ya Ma-Muslim e e bidiwang (*Hajj*) go ya kwa Makkah ke sesupo sa bokaulengwe sa merafe yotlhe gape le dichaba, ke se ma-Muslim a ka nna 2 million a yang kwa Makkah go dira kobamelo ya loeto lwa Hajj.

Islam ke tumelo ya tekatekanyo. Modimo O ne A re:

﴿ Ka boammaruri Modimo O laotse
gore le tshephaneng le ba ba tshwanetseng,
fa le atlhola magareng ga batho, le atlhole ka
tekatekanyo..... ﴾ (Kur'an, 4:58)

Gape O ne A re:

﴿ ...Gape dirang dilo ka tekatekano. Ka boammaruri, Modimo O rata ba ba dirang
ka tekatekano. }
(Kur'an, 49:9)

Re tshwanetse gonna le tekatekano le mo go ba re ba tlhoileng, ka gore Modimo O rile:

﴿Gape o seka wa letlelela letlhoo lwa ba bangwe
lwa lo itsa go nna le tekatekano. Nna le tekatekano:
Seo se bapile thata le poifo Modimo..... ﴾ (Kur'an, 5:8)

²⁹ Mosnad Ahmad, #22978.

Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o rile: **{Bathong, elang tlhoko go tlhoka tekatekano, ka gore gotlhoka tekatekano e tla a bo e le lefifi ka nako ya Letsatsi lwa Katlholo.}**

Gape ba ba rontshitsweng ditshwanelo tsa bone (eleng, se ba reng ke tshwanelo ya bone) mo botshelong jo ba tla a amogela gape ka Letsatsi lwa Katlholo, jaaka Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a setse a buile: **{Ka Letsatsi lwa Katlholo, ditshwanelo di tla a bo di fiwa ba di ba lebagangeng (tse di sa siamang di tla a baakangwa).....}**³⁰

Seemo Sa Basadi Ke Sefe mo Islam?

Islam e bona mosadi, a nyetswe kgotsa a sa nyalwa, e le motho ene ka bo ene ka ditshwanelo tsa gagwe, ka tshwanelo ya go nna le dithoto gape le go di dirisa jaaka a batla le madi a gagwe go sena ope yo o mo rebolelang (le fa ele rragwe, monna wa gagwe, kgotsa ope fela) go dira se. O na le tletla ya go reka a rekisa, go fa dimpho, diabe, gape o kgona go dirisa madi a gagwe jaaka a batla. Dituelo tsa lenyalo dintshiwa ke monyadi a di neela monyadiwa gore a ka di dirisa mo go se a se batlang, gape o tsewedisa go dirisa sefane sa gagwe gona le go tsaya sa monna wa gagwe.

Islam e rotloetsa monyadi go tsaya monyadiwa sentle ka lorato, jaaka Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a buile: **{ Ba ba kwa siameng go feta mo go lona ke ba ba tlhokomelang basadi ba bone thata go feta. }**

Batsadi mo Islam ba tseelwa kwa godimo thata. Islam e eletsa gore ba ka tsewa ka tsela e e siameng go feta. Monna mongwe o ne a ya kwa go Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a bo a re: **“Morongwa wa Modimo! Ke mang mo bathong yo o siametseng botsala jwa me?”** Moporofeta ﷺ o ne are: **{mmago.}** Monna are: **“Le mang gape?”** Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a bo a re: **{mmago gape}** Monna a tselela ka go botsa: **“Goabo gore mang?”** Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a bo a re: **{Go a bo gore mmago. }** Monna a botsa gape: **“Mang gape.”** Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) a bo a re: **{a bo gore rrago.}**

(Ka kopo re etele ko www.islam-guide.com/woman fa o batla goitse go feta fa ka Basadi mo Islam.)

³⁰ *Ibn Majah*, #1978, and *Al-Tirmizi*, #3895

Lelwapa mo Islam

Lelwapa, le e leng lone konokono ya tsamaiso ya botshelo, mo bo gompienong le a phuthama. Tsamaiso ya lelwapa mo Islam e tliša ditshwanelo tsa monna, mosadi, bana, gape ba masika tekatekanong e e nang le thokgamo e e lolameng. Go godisa go tlhoka go ikgagapelela, go nna le pelo ya go aba gape le lorato le le diragalang ka mabaka ao a losika le le lolameng.

Kagiso le thokgamo e e tlišiwang ke losika le le kitlaneng e botlhokwa fela thata, go bonwa le ka godisa ba lelwapa mo tumelong motlhofo fela. Bo molemo bo diragala mo losikeng le le tshwanang fa le atile go na le lelwapa le le tona le golagana ka go sikana e bile bana ba ratiwa, ba tlhokomelwa go feta.

Ma-Muslim ba Tshwara Bagodi Jang?

Mo Lefatsheng lwa Islam, gago motlhofo gore ope fela a fitlhele “Mantlo a bagodi ba isiwang teng.” Go tlhokomela motsadi ka nako e ya bogodi ke maemo gape ke tshhegofatso le lebaka lwa go godisa semoya sa gago. Mo Islam ga go a lekana gore re ba rapelele fela, mme re tshwanetse go ba direla go sena selekanyo sa mautlwelobotlhoko, re ikgakolegelwa gore fa re ne re le babotlana re sena thuso gotswa gope, bane ba leba rona gona le bone. Bommarona ba fiwa maemo a a kwa godimo. Fa batsadi ba bana ba ma-Muslim ba tsena mo dingwageng tsa bogodi, ba tsewa ka kutlwelobotlhoko, le ka lorato gape le boithaopo.

Mo Islam go thusa motsadi ke tshwanelo a a latelelang go rapela, gape ke tshwanelo ya bone gore ba e solofele. Go tsewa gore go tenwa ke go tlhokomela batsadi go tshabisa ditlhong, ka gore gase bone ba itirileng jalo, gore re bo re ka akanya gore ba dingalo.

Modimo A re:

✦ **Morena wa gago O laotse gore o seka wa obamela ope fela fa**
ese Ene, gape le gore o tseye batsadi ba gago ka lorato. Fa mongwe
wa bone kgotsa botlhe ba ba goroga mo dingwageng tsa bogodi
bana le wena, o seka wa bua lebone lefoko la gotlhoka botho, kana wa
ba omanyana, mme o bue mafoko a a bonolo le bone. Gape o dire
gore o ba tseye ka kutlwelobotlhoko, gape o re: “Morena wame,
ba utlwele botlhoko, ka gore bane ba ntlhokometse fa ke ne kele
monnye.” ✦ (Kur’an, 17:23-24)

Dipilara Tsa Islam Tse Tlhano Ke Dife?

Dipilara tse tlhano tsa Islam ke tsone diagang botshelo jwa Mo-Muslim. Ke tsone bopaki jwa tumelo, thapelo, go kgetha ga bahumi (*Zakat*), go ikgapha ka kgwedi ya Ramadhan, le go tsaya loeto la badumedi lwa (hajj) lwa bokopano jwa ngwaga le ngwaga mme tshwanelo e le go le tsamaya gangwe mo botshelong jwa modumedi.

1) Bopaki jwa Tumelo:

Bopaki jwa tumelo ke go bua ka maitlamo o re, *“la ilaha illah Allaah, Muhammad rasoolu Allaah,”* mongwe o ka amogela Islam mme a nne Mo-Muslim. Fa o bua jaana o raya gore **“Ga gona modimo (wa disetwa) ope wa nnete fa e se Modimo (Allaah), gape Muhammad ke Morongwa (Moporofeta) wa Modimo.”** Karolo ya ntlha, *“Ga gona modimo wa nnete fa e se Modimo,”* e raya gore ga ope yo o nang le tshwanelo ya go obamelwa ko ntle ga Modimo a le mongwe fela, gape gore Modimo ga a na bathusi kgotsa morwa. Bopaki jo jwa tumelo bo bitswa gotwe ke *Shahada*, karolo e e tlhofofaditsweng go dira gore ope fela a amogele Islam go sena tshokolo (jaaka go tlhalositswe fa godimo). Bopaki jo jwa tumelo ke pilara e e botlhokwa ya Islam.

2) Thapelo:

Ma-Muslim ba rapela ga tlhano ka letsatsi. Thapelo tse ga di tsee metsotso e mentsi. Thapelo mo-Islam ke kgolagano e e tlhamaletseng magareng ga modumedi le Modimo wa gagwe. Ga gona bomatsenelela magareng ga Modimo le a modumedi.

Mo thapelong, motho o nna le boitumelo jwa mo teng, kagiso, gape le kgomotso gape le gore Modimo o itumetse ka ene. Moporofeta Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o rile: **{Bilal, biletsa (batho) kwa thapelong, gore re tle re gomotsege.}**³¹ Bilal e ne e le mongwe wa barutwana ba ga Muhammad ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) o a neng a rebolwa go biletsa batho kwa thapelong.

Dithapelo di rapelwa ka makuku-a-naka tsa tholo, gare ga letsatsi, motshegare, fa letsatsi le phirima gape le bosigo. Mo-Muslim o ka rapela gongwe le gongwe fa a leng teng, jaaka mo lebaleng, kwa diofising, kwa madirelong, kgotsa kwa mmadikolo.

(ka kopo re etele kwa www.islam-guide.com/prayer fa o batla go itse go feta fa.

3) Go kgetha ga bahumi (*Zakat*)

³¹ *Abu-Dawood*, #4985, le *Mosnad Ahmad*, #22578

Dilo tsotlhe ke tsa Modimo ka jalo khumo e mo matsogong a batho e le batlhokomedi. Modi wa lefoko lwa *Zakat* le raya go 'tlhatswa' gape le 'kgolo.' Go ntsha *Zakat* ke go ntsha tlhvatlhwa e e rebotsweng ya dithoto tsa gago gore go abalwe ba go lemogilweng ba tshwanelwa ke go e abelwa. Lekgetho ka diperesente (percentage) go lebilwe digauta, selerefera gape le madi a a ka kapang 85 grams ya gauta gape di ka tshwanelo di sale di beilwe selakanyo sa ngwaga mme ke 2.5%. Dithoto tsa rona diphepafatsa khumo tsa rona ka go ntsha bonyennyane go abela ba ba tlhokang, fela jaaka go kgaola dikalana tsa ditlhare, go dira jaana go rotloetsa kgolo.

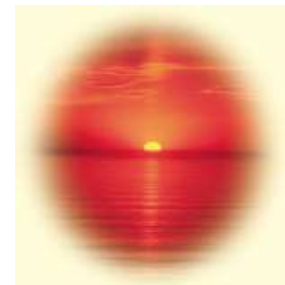

Ope fela o ka ntsha bontsi jo a bo batlang e le mpho le tsela ya go ithaopa.

4) Go ikgapha mo Kgweding Ya Ramadhan

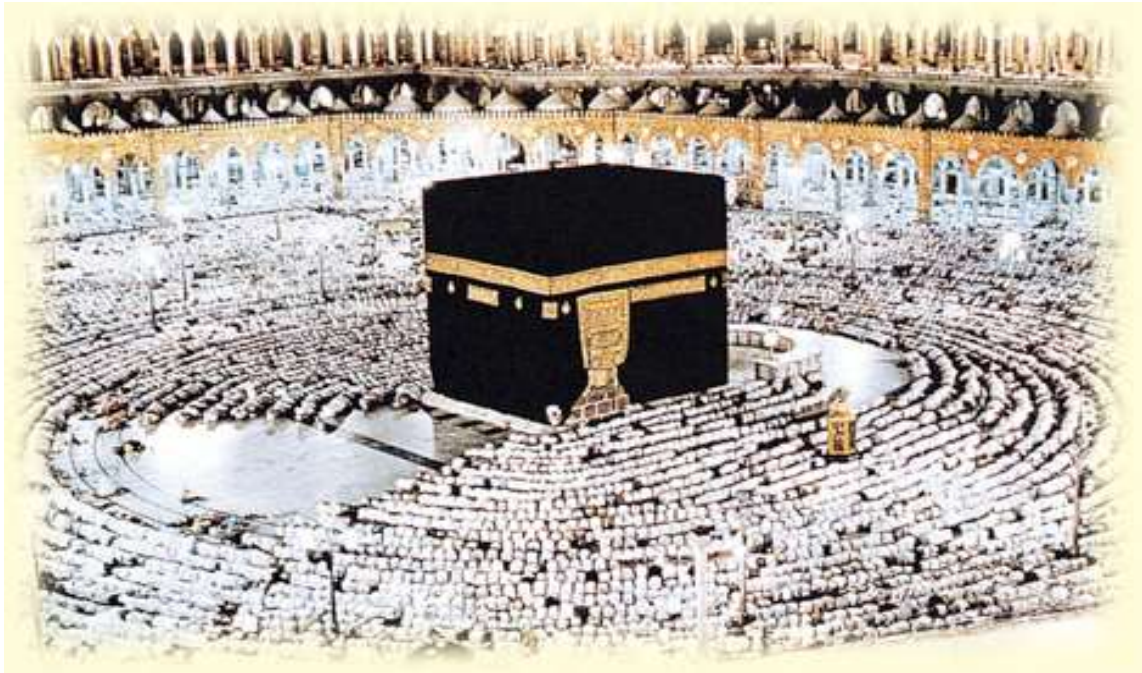
Ngwaga le ngwaga ka kgwedi ya Ramadhan, Ma-Muslim ba itima dijo, metsi, gape le kopana le basadi ba bone ka tsa marato go tswa maphekela le tlhaba pele ga letsatsi go fitlhela letsatsi le phirima.

Le fa go itima dijo go rotloetsa botsogo jo bo siameng, e tsewa e le tsela ya semoya ya go iphepafatsa. Go ikgaola gotlhelele mo monateng wa selefatshe, le fa e le ka nakwana, ope yo a itimang dijo o utlwela botlhoko bao ba ba tlholang ka tlala le gone gore gonna le kgolo ya semoya.

5) Bokopano jwa Ngwaga le Ngwaga jwa Badumedi Kwa Makkah:

Loeto le la ngwaga le ngwaga go ya kwa Ntlong ya Ntlha go agelwa go obamela Modimo gape ke bokopano jwa badumedi (*Hajj*) kwa Makkah le reboletswa modumedi mongwe le mongwe go ba ba itekanetsweng mo mmele le ba ba nang madi a go tsamaya jalo. Batho ba ka tshwara 2 million ba ya kwa Makkah ngwaga le ngwana gotswa go tswa kutlhong tse nne tsa lefatshe ka bophara. Le fa e le gore Makkah ka mkgwa o nna o na le baeng, bokopano jo jwa ngwaga jwa *Hajj* bo nna mo kgweding ya bo lesome le bobedi ya ngwaga mongwe le mongwe wa ma-Muslim.

Badumedi ba rapela kwa Haram masjid Makkah. Mo masjiding o go na le Kaaba (ntlo e e ntsho mo setshwansthong se e ma-Muslim ba lebang kwa go yone fa ba rapela. Kaaba ke ntlo ya thapelo e Modimo a laotseng Aborahamo le morwa wa gagwe Ishamaele gore ba e age

Banna ba ma-Muslim ba apara letsela le lesweu botlhe gore ba tshwane fela go sena pharologanyo ya maemo kgotsa ngwao mme ba tshwane fela fa pele ga Modimo.

Ditshwanelo tsa ba ba mo *Hajj* di akaretsa go dikologa Kaaba ga supa gape le go dikologa ga supa magareng ga dithaba tsa Safa le Marwa, jaaka Hagar (Mmagwe Ishmael) a direle ka nako e a neng a le mo patlong ya metsi. Bakopani ba ema mmogo kwa Arafa gape mme ba kope Modimo sengwe le sengwe se se molemo se ba se batlang gape le maitshwarelo, se se akanyediwa e le go itlhokoletsa tiragalo ya Letsatsi lwa Katlholo.

Pheleletso ya *Hajj* e bonagala ka mokete, *Eid-al-Adha*, e e galaletswang ka dithapelo. Se, gape le *Eid al-Fitr*, ke letsatsi la go ja e le sekao sa phelelo ya Ramadhan, mme se ke yone mekete e e mebedi e e mo ngwageng ya ma-Muslim.

(Ka kopo re etele kwa www.islam-guide.com/pillars fa o batla kitso go feta tse ka Dipilara tse Tlhano tsa Islam.)

Islam kwa Lefatsheng lwa United States

Go bokete go akaretsa fela ka ma-Muslim a lefatshe lwa Amerika. Ke ba ba amogetseng Islam, le ba ba tswang kwa mafatsheng a sele, babereki ba madirelo, gape le dingaka. Sechaba se se farologanyeng se kopanngwa ke tumelo e e tshwanang, e e okangweng ke dipalopalo tse ditona tsa di-Masjid (Ntlo tsa thapelo).

Ma-Muslim ba gorogile kgale kwa bokone jwa Amerika. Ka 18th century, gone gona le ma-Muslim a a mantis thata gone kwa bokone jwa Amerika.

Dipalopalo tsa ma-Amerika ba tsene mo tumelo ya Islam ka mmetela. Batswa mo dikarolong tsa botshelo tse difarologaneng: gona le bahumi, bahumanegi, barutegi, gape basenathuto. Mo bogompionong gona le ma-Muslim ba le 5.5 million kwa lefatsheng lwa United States.³²

³² *The World Almanac and Book of Facts 1996*, Famighetti, p. 644.